

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

4<sup>ο</sup> ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 26 Ιανουαρίου 2022 με την εξής σύνθεση: Γεώργιος Κουκούτσης, Πρόεδρος, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή – Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 20.12.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 2335/21.12.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα «...», που εδρεύει στ.. ..., οδός ..., (εφεξής «ο προσφεύγων»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ...» και κατά της υπ'αριθμ. 759/2021 απόφασης της αναθέτουσας αρχής κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγινε δεκτή η αιτιολόγηση των προσφορών των οικονομικών φορέων «...» και «...» κατόπιν πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής προς αιτιολόγηση των αντίστοιχων προσφορών, οι οποίες κρίθηκαν ως ασυνήθιστα χαμηλές, εφεξής «η προσβαλλομένη» και

Κατά της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών με την επωνυμία «...», που αποτελείται από τους οικονομικούς φορείς-μέλη: α) ....., που εδρεύει στ.. ..., οδός ... αρ..... και β) ....., που εδρεύει στ.. ..., οδός ... αρ. ...., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, εφεξής «ο παρεμβαίνων».

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλομένη κατά το ως άνω σκέλος.

Με την παρέμβασή του ο παρεμβαίνων αιτείται την απόρριψη της υπό κρίση προσφυγής κατά το σκέλος αυτής, με το οποίο στρέφεται κατά της προσβαλλομένης με την οποία έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της προσφοράς του και την επικύρωση της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα  
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 15.000 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την πληρωμή στην Εθνική Τράπεζα και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) που, αποτελεί το ανώτερο ποσό νομίμου παραβόλου και υπολογίζεται βάσει της εκτιμώμενης αξίας χωρίς ΦΠΑ της σύμβασης ποσού 6.104.838,71 € (πλέον Φ.Π.Α. 24%).

2. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με την υπ' αρ.πρωτ. 206735/2021 διακήρυξη προκήρυξε ηλεκτρονικό διαγωνισμό, μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του υποέργου: *«Αντιπλημμυρική προστασία παρόχθιων εκτάσεων ποταμού ... ..., τμήμα από Γέφυρα ... έως γέφυρα ...: χ.θ. 5.237 έως 8.256μ.»*, της πράξης *«Αντιπλημμυρική προστασία παρόχθιων εκτάσεων ποταμού ... , τμήμα από Γέφυρα ... έως γέφυρα ...: χ.θ. 5.237 έως 8.256μ.»*, με εκτιμώμενη αξία σύμβασης 7.570.000,00 € (δαπάνη εργασιών, ..., απρόβλεπτα, αναθεώρηση και Φ.Π.Α.). Ο κωδικός CPV του έργου είναι ... και ο κωδικός ... είναι ....

3. Επειδή, το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 3-08-2021 καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ...

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 20.12.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι, ως ισχυρίζεται ο προσφεύγων και προκύπτει από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, ο τελευταίος έλαβε

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

πλήρη γνώση της προσβαλλομένης στις 8.12.2021, οπότε του κοινοποιήθηκε, κατόπιν αιτήματός του, αντίγραφο των αιτιολογήσεων των προσφορών του παρεμβαίνοντος και του οικονομικού φορέα «...», χωρίς τις οποίες δεν μπορούσε ν' ασκήσει πλήρη και αποτελεσματική προσφυγή κατά της προσβαλλομένης, με την οποία έγιναν δεκτές οι εν λόγω αιτιολογήσεις. Ειδικότερα, προκειμένου να ελεγχθεί η νομιμότητα της αιτιολογίας αποδοχής των εξηγήσεων των ως άνω συμμετεχόντων φορέων ως προς το ασυνήθιστα χαμηλό ύψος τους, εκτός της αποδοχής των εξηγήσεών τους από την αναθέτουσα αρχή απαραίτητο ήταν να καταστεί γνωστή όχι μόνον η αιτιολογία της προσβαλλομένης, αλλά και τα στοιχεία στα οποία αυτή στηρίζεται. Και τούτο, διότι μόνον με την πλήρη γνώση και των στοιχείων στα οποία στηρίζεται η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης μπορούσε ο προσφεύγων να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα έννομης προστασίας του από τη βλάβη που η προσβαλλόμενη πράξη του προκαλεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 360 επ. του ν. 4412/2016. Κατόπιν των ανωτέρω, αβασίμως ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων ότι το γεγονός ότι ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση χορήγησης σε αυτόν στοιχείων δεν επάγεται παράταση της κατά Νόμον προθεσμίας και τούτο διότι ως γνώση της προσβαλλομένης νοείται η πλήρης γνώση, ήτοι αυτή που θα του επέτρεπε την άσκηση πλήρους και αποτελεσματικής προσφυγής. Πλέον συγκεκριμένα εν προκειμένω στην προσβαλλομένη, η οποία κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες στις 7.12.2021 αναγράφονται σχετικά με το υπό κρίση ζήτημα περιοριστικά τα εξής: «αποφασίζει ομόφωνα[...]B. την αποδοχή των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων ... και .... σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τους[...]. Στο δε συμπροσβαλλόμενο πρακτικό αναφέρεται επί λέξει: «Η Ε.Δ. γνωμοδοτεί υπέρ της αποδοχής των εξηγήσεων και των δύο οικονομικών φορέων, δεδομένου ότι προσκομίστηκαν συνημμένα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τη δυνατότητα υλοποίησης και αιτιολογούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Οι εξηγήσεις αφορούν ιδίως (σύμφωνα και με το αρ.88 του Ν.4412/2016): • τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, • τις ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση του έργου, • τη συμμόρφωση

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

προς τις υποχρεώσεις της παρ.2 του άρθρου 18 του Ν.4412/2016, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 89 του Ν.4412/2016». Ήτοι από τα ανωτέρω ουδόλως προκύπτει το περιεχόμενο των επίμαχων αιτιολογήσεων ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ώστε αυτός να δύναται εν τοις πράγμασι ν' ασκήσει προσφυγή. Επισημαίνεται ότι η καταληκτική προθεσμία υποβολής των προσφορών (18.12.2021) συνέπιπτε με ημέρα Σάββατο, ήτοι εξαιρεσίμη, κατά Νόμον, ημέρα β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6.Επειδή, στην υπό κρίση διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχαν επτά οικονομικοί φορείς, οι οποίοι κατατάχθηκαν ως ακολούθως σε σειρά μειοδοσίας, με βάση τα προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης : 1. ... 35,83 %, 2. ... 35,14 % 3. ... 22,20 % 4. ... και δ.τ. .... 22,17 % 5. ... με δ.τ. "...." 22,00 % 6. ... με δτ ... 21,31 7. ... με δ.τ. ... 5,00 %. Συνεπώς, ο προσφεύγων, με έννομο συμφέρον στρέφεται κατά της αποδοχής των προσφορών των δύο συμμετεχόντων που προηγούνται του ίδιου σε σειρά μειοδοσίας καθώς συμμετείχε στο διαγωνισμό, επικαλείται δε ζημία του ερειδόμενη στην παράνομη αποδοχή όλων των εν λόγω προσφορών και στο όφελος από την ανάθεση στον ίδιο της υπό κρίση σύμβασης. Η οριστική, ωστόσο, κρίση περί της ύπαρξης εννόμου συμφέροντος για την προβολή λόγων κατά ενός εκάστου των συνδιαγωνιζομένων του προσφεύγοντος θα κριθεί κατά την οριστική εξέταση ενός εκάστου των λόγων της υπό κρίση προσφυγής.

7. Επειδή στις 21.12. 2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τύπου του διαγωνισμού προς τους έτερους ενδιαφερόμενους στη διαγωνιστική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 3254/2021 Πράξη του Προέδρου του 4<sup>ου</sup> Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ απόψεις της επί της προσφυγής, τις οποίες στις 30.12.2021 κοινοποίησε στον προσφεύγοντα.

10. Επειδή, ο παρεμβαίνων άσκησε την από 29.12.2021 παρέμβασή του νομίμως κι εμπροθέσμως, ήτοι εντός δεκαημέρου από την κοινοποίηση σε αυτόν της ασκηθείσας προσφυγής και με έννομο συμφέρον καθώς τα έννομα συμφέροντά του θίγονται σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 4ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

12. Επειδή, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, από τις αιτιολογήσεις των προσφορών των οικονομικών φορέων «....» και «...», οι οποίες, αμφότερες, επέλεξαν να αιτιολογήσουν την προσφορά τους με βάση την εγκύκλιο 9/2017 δεν αποδεικνύεται ότι καλύπτεται το κόστος εκτέλεσης της σύμβασης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον προσφεύγοντα η προσβαλλόμενη πρέπει να απορριφθεί καθώς: (α) η αιτιολογία αποδοχής των εξηγήσεων των ως άνω οικονομικών φορέων και συνακόλουθα των προσφορών τους δεν είναι ούτε πλήρης ούτε επαρκής αφού δεν γίνεται αναφορά σε κανένα από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν προς αιτιολόγηση των υπερβολικά χαμηλών προσφορών αλλά, περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση. Λόγω δε της ελλιπούς αιτιολογίας του από 12. 11. 2021 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού ακυρωτέα καθίσταται η προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ... δεδομένου ότι ερείδεται αποκλειστικά σε αυτή (β) εσφαλμένως έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα «....» για τους ακόλουθους λόγους: «1. Άμεσο Κόστος Υποβλήθηκαν προς απόδειξη του άμεσου κόστους:-

*Προσφορά της εταιρίας ... που αφορά στην προμήθεια του υλικού πλήρωσης των συρματοκιβωτίων και του υλικού λιθοριπών, η οποία δόθηκε την 1-11-2021, ήτοι σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας του*

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

διαγωνισμού[...]- Προσφορά της ... που αφορά στην προμήθεια των συρματοκιβωτίων η οποία δόθηκε την 1-11-2021, ήτοι σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας του διαγωνισμού Οι ανωτέρω προσφορές δεν μπορούσαν να αποτελέσουν στοιχεία απόδειξης του άμεσου κόστους δεδομένου ότι δεν λήφθηκαν πριν το χρονικό σημείο υποβολής των προσφορών. Περαιτέρω, από την ανάλυση του άμεσου κόστους προκύπτουν τα ακόλουθα: Άρθρο 1 - φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφής γαιωδών ή ημιβραχώδων και αμμοχαλίκων με τη μεταφορά σε οποιοδήποτε απόσταση Ως κόστος μεταφορικών λαμβάνονται υπόψη: κόστος του οδηγού = 0,13 €/m<sup>3</sup> κόστος καυσίμου = 0,214 €/m<sup>3</sup> Σύνολο = 0,344 €/m<sup>3</sup> ενώ δεν λαμβάνονται καθόλου υπόψη οι παρακάτω παράγοντες που διαμορφώνουν το κόστος των μεταφορικών: α. κόστος λιπαντικών β. κόστος ελαστικών γ. κόστος τελών κυκλοφορίας και ασφάλειες, κόστος απόσβεσης Για να προσεγγίσουμε το κόστος των παραπάνω παραγόντων ανατρέχουμε στην Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ Δ1/α/ο/6/74/4. 7. 1994 (ΦΕΚ 538 Β71994), από την οποία προκύπτει ότι η δαπάνη για τους ως άνω παράγοντες για τα φορτηγά αυτοκίνητα ... 260HP ανέρχεται στο 35% περίπου του αθροίσματος της δαπάνης κόστους οδηγού και κόστους καυσίμου. Συνεπώς η δαπάνη για μεταφορά διαμορφώνεται στα  $0,344 \times 1,35 = 0,4644$  και η δαπάνη για το άρθρο Α1 είναι:  $0,4644 + 0,65$  (σύμφωνα με την αιτιολόγηση) = 1,11. Προκύπτει, επομένως, επιπλέον δαπάνη  $252.500 \times 0,344 \times 0,35 = 30.401$  €. Άρθρο 15 Για τη μεταφορά του υλικού πλήρωσης φατνών υπολογίζονται, στα έξοδα του φορτηγού, η δαπάνη για καύσιμα (96,30€/μέρα) και για τον οδηγό 58,42€/μέρα, ενώ δεν λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα: -λιπαντικών -ελαστικών -τελών κυκλοφορίας και ασφάλισης -αποσβέσεις η δαπάνη των οποίων ανέρχεται περίπου στο 35% των δαπανών για καύσιμα και οδηγό. Έτσι για τη μεταφορά του υλικού πλήρωσης φατνών ισχύει  $3,44 \times 1,35 = 4,64$ €/m<sup>3</sup> και προκύπτει επιπλέον κόστος ύφους  $51.500 \times (4,64 - 3,44) = 61.800$  €. Συνεπώς το επιπλέον κόστος για τα μεταφορικά των εργασιών Α.Τ. Α1 και Α.Τ. 15 ανέρχεται σε  $30.401 + 61.800 = 92.201,00$  € Έμμεσο Κόστος[...]

### Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

A1. Εξασφάλιση και διαμόρφωση εργοταξιακών χώρων για την ανέγερση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,05 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.371,68 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A2. Ανέγερση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,20 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9.486,71 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A3. Περιήραξη ή / και διατάξεις επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,05 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.371,68 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A4. Εξοπλισμός κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλιση ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,75  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 35.575,14 €  
Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....:0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A5. Απομάκρυνση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,15 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 7.115,03 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A9. Δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο :0,30 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Εγκύκλιο : 14.230,06 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 €  
(χωρίς διευκρίνιση)

A12. Ασφάλιση έργου. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,50 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 23.716,76 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ... 7.260,29 €. (το κόστος 7.260,29 € υπολογίζεται βάσει παρόμοιου έργου χωρίς όμως να αποδεικνύεται από κατάλληλο παραστατικό).

A14. Τα επισφαλή γενικά έξοδα πάσης φύσεως και οι δαπάνες δημοσιοποίησης των στοιχείων του έργου.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,70  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 33.203,47 €  
Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....:3.320,35 € (το κόστος 3.320,35 € προκύπτει μετά από εφαρμογή του εσφαλμένου ποσοστού 0,07 αντί του σωστού 0,70). ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α: Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με Εγκύκλιο : 185.716,75 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ..... : 64.796,49 €

### B. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

B1, Χρήση - λειτουργία των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,70  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 33.203,47 €  
Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....:0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B2. Προσωπικό γενικής επιστάσεως και διοίκησης Αναδόχου. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 4,00 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 189.734,10 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 43.200,00 € (Από την εταιρία .... υπολογίζεται κόστος 43.200,00 € για έναν (1) μηχανικό για 36 μήνες, ενώ σύμφωνα με την ΕΣΥ και το άρθρο 139 του Ν. 4412/2016 «Προκειμένου για έργα πάνω από 3.000.000,00€ η αναλογία αυτή καθορίζεται σε τρεις (3) τεχνικούς ανάλογων προσόντων. Επίσης δεν υπάρχουν στοιχεία για τις αμοιβές των μηχανικών).

B3. Νομική Υποστήριξη. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,06 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

2.846,01 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... 2.178,09 € (χωρίς διευκρίνιση)

B4. Εξωτερικοί τεχνικοί σύμβουλοι με ad hoc μετάκληση. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,24 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο :11.384,05 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B5. Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού B2 π.χ. χρήση αυτοκινήτων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο :0,60 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 28.460,12 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B6. Λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, προσωπικού.οχήματα μεταφοράς Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,30 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 14.230,06 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B7. Μετρήσεις γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και λοιπούς όρους και λήψη μέτρων για την συμμόρφωση προς αυτούς. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,20 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9.486,71 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B9. Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος και κόστος δέσμευσης καταθέσεων για εγγυητικές. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,80 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο :37.946,82 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B10. Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του έργου στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή / και λειτουργίας κοινοπραξίας. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο 2,20. Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 104.353,76 € Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....:0,00 € (Από την εταιρία ...

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

προβάλλεται ο παντελώς αβάσιμος ισχυρισμός ότι δεν υφίσταται η συγκεκριμένη δαπάνη δεδομένου ότι η έδρα της επιχείρησης λειτουργεί με το ίδιο προσωπικό για περισσότερα από ένα έργα δημόσια, ιδιωτικά. Όμως, εφόσον κατά την Εγκύκλιο 9/2017 πρόκειται περί αναλογίας εκτελούμενου έργου/συνολικού αριθμού έργων, εξυπακούεται ότι το ανωτέρω ποσοστό (2,2%) έχει καθοριστεί με βάση την παραδοχή της ταυτόχρονης εκτέλεσης πλειόνων έργων). 443.503,47 € 57.236,47 € 386.267,00 € 629.220,22 € 122.032,96 € 507.187,26 € ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Β: Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ... : ΔΙΑΦΟΡΑ: ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α+Β Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : Υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ..... ΔΙΑΦΟΡΑ: Το ποσό αυτό της διαφοράς υπερκαλύπτει το προσδοκώμενο κέρδος της εταιρίας .... και αρκεί, άνευ άλλου τινός, για να καταστήσει ζημιογόνο και, συνεπώς, απορριπτέα την προσφορά της: ΕΣΟΔΑ σύμφωνα με την προσφορά της εταιρίας .... (με ΓΕ +ΟΕ): 3.630.114,08 € ΕΞΟΔΑ (Άμεσο κόστος): - 3.221.278,60 € (3.109.077,6081 + 92.201,00) € ΕΞΟΔΑ: (Έμμεσο κόστος) - 629.220,22 € ΖΗΜΙΑ: - 220.384,74 € 2. πέραν των ανωτέρω, με τις επίμαχες αιτιολογήσεις δεν προβάλλεται ο οποιοσδήποτε, συγκεκριμένος, ισχυρισμός, περί ευνοϊκών συνθηκών, που επέδρασαν με συγκεκριμένο τρόπο και μειωτικά στα επίμαχα κονδύλια των χρονικώς συναρτημένων γενικών εξόδων, και να δικαιολογούν την παρεχόμενη έκπτωση του ύφους που προσέφεραν. Περαιτέρω, αόριστοι είναι οι ισχυρισμοί αμφότερων όσον αφορά τα γενικά έξοδά τους και τον τρόπο υπολογισμού τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι ουδεμία αναφορά γίνεται περί τεχνικού ασφαλείας, τη δαπάνη του οποίου ουδόλως έλαβαν υπόψη οι ως άνω αιτιολογήσεις. Τέλος, στους μισθούς των μηχανικών που περιλαμβάνονται σε αμφότερες τις αναλύσεις κόστους δεν υπολογίζονται δώρο Χριστουγέννων (ένας μισθός), δώρο Πάσχα (μισός μισθός) και επίδομα αδείας (μισός μισθός). (γ) εσφαλμένως έγινε δεκτή η προσφορά του παρεμβαίνοντα για τους ακόλουθους λόγους: «Επί της Αιτιολογήσεως της ένωσης οικονομικών φορέων ... Άμεσο Κόστος. Υποβλήθηκαν προς απόδειξη του άμεσου κόστους:

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

- Προσφορά της εταιρίας ... (που αφορά στην προμήθεια των συρματοκιβωτίων ύψους 946.325,00€), η οποία δόθηκε στις 18-10-2021, ήτοι σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας του διαγωνισμού (σημειωτέον ότι η προκύπτουσα, βάσει της προσφοράς αυτής, ήτοι 1,36 €/kg είναι κατά πολύ μικρότερη της φθηνότερης τιμής της αγοράς - είναι χαρακτηριστικό ότι η αντίστοιχη τιμή προσφοράς που έλαβε η δεύτερη μειοδότητρια εταιρία ... ανέρχεται σε 1,59 €/kg)

- Προσφορά της εταιρίας ... (που αφορά στην προμήθεια των γαιοϋφάσματος ύψους 93.420C), η οποία δόθηκε στις 25-10-2021, ήτοι σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας του διαγωνισμού.

- Προσφορά της e-insure.gr για την ασφάλιση του έργου (ύψους 11.500 ευρώ), η οποία φέρει ημερομηνία 1-11-2021, μεταγενέστερη της ημερομηνίας του διαγωνισμού.

Οι ανωτέρω προσφορές δεν μπορούσαν να αποτελέσουν στοιχεία απόδειξης του άμεσου κόστους δεδομένου ότι δεν λήφθηκαν πριν το χρονικό σημείο υποβολής των προσφορών [...] Από την προσφορά της εταιρίας ... δεν προκύπτει ότι στις περιγραφόμενες εργασίες συμπεριλαμβάνεται και το κόστος ασφάλισης προσωπικού. Σημειωτέων ότι ούτε από την περιγραφή της αντίστοιχης εργασίας υπ' αριθ. 13 του Τιμολογίου της προσφοράς «Φάτνες συρματοπλέγματα» προκύπτει ότι στην τιμή περιλαμβάνεται η ασφάλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού.

### Έμμεσο Κόστος

[...] Από την ανάλυση του Έμμεσου Κόστους της ένωσης ... προκύπτει, καταρχήν, εσφαλμένος υπολογισμός του κόστους του απαιτούμενου τεχνικού προσωπικού αφού αφενός δεν υπολογίστηκαν τα έξοδα τριών τεχνικών αλλά μόνο δύο αφετέρου δεν υπολογίστηκε ορθά ο χρόνος απασχόλησης (συγκεκριμένα δεν υπολογίστηκε ο χρόνος συντήρησης του έργου).  
ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ (άρθρο 53 παρ. 7.Θ του Ν. 4412/2016) (τα ποσά υπολογίζονται επί του προϋπολογισμού 4.743.352,60 € εκτός από Α10)

### Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

A1. Εξασφάλιση και διαμόρφωση εργοταξιακών χώρων για την ανέγερση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,05 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.371,68 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A2. Ανέγερση κυριών και βοηθ. εργοτ/κών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,20 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9.486,71 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A3. Περίφραξη ή / και διατάξεις επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,05 Προτεινόμενο άμεσο κόστος από Εγκύκλιο : 2.371,68 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνηση)

A4. Εξοπλισμός κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλιση ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με του όρους δημοπράτησης. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,75 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 35.575,14 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... :1.000,00 € (για τοποθέτηση πινακίδας έργου).

A5. Απομάκρυνση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους, Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο 0,15 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 7.115,03 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ... :1.000,00 € (για εγκατάσταση - απεγκατάσταση).

A6. Κινητοποίηση (εισκόμιση στο εργοτάξιο) του εξοπλισμού γενικής χρήσης, όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίηση (αποκόμιση) με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

απασχόλησης (κατ' αντιστοιχία με τα Β.5 και Β.6 κατωτέρω). Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,05 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.371,68 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ..... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση) Α7. Διάθεση μέσων ατομικής προστασίας. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,02 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 948,67 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση) Α9. Δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας / Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,30 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 14.230,06 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

### II. Εγγυητικές Επιστολές.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,30

Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 14.230,06 €

Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ..... : 9.940,08 €

### Α12. Ασφάλιση έργου.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,50

Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 23.716,76 €

Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... βάσει προσφοράς της ... :

11.500,00 € (η ημερομηνία της σχετικής προσφοράς της ... είναι

μεταγενέστερη της ημέρας υποβολής των προσφορών)

### Α13. Δαπάνες προσυμβατικού σταδίου.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,08

Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 3.794,68 €

Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

Α14. Τα επισφαλή γενικά έξοδα πάσης φύσεως και οι δαπάνες δημοσιοποίησης των στοιχείων του έργου.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,70

Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 33.203,47 €

Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ..... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α:

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Προτεινόμενο άμεσο κόστος από Εγκύκλιο : 185.333,33 €  
Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ....: 62.615,67 € ΔΙΑΦΟΡΑ:  
122.717,66 €.

### **B. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ**

B1. Χρήση - λειτουργία των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο 0,70  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 33.203,47 €  
Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ... 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B2. Προσωπικό γενικής επιστάσεως και διοίκησης Αναδόχου.  
Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 4,00 Κόστος που  
προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 189.734,10 € Υπολογισθέν κόστος  
από την ένωση .....:106.200,00 €

(Από την ένωση .... υπολογίζεται κόστος 106.200,00 € για δύο μηχανικούς ενώ σύμφωνα με την ΕΣΥ καίτοι το άρθρο 139 του Ν. 4412/2016 «Προκειμένου για έργα πάνω από 3.000.000,00€ η αναλογία αυτή καθορίζεται σε τρεις (3) τεχνικούς ανάλογων προσόντων. Επίσης δεν υπάρχουν στοιχεία για τις αμοιβές των μηχανικών).

### **B3. Νομική Υποστήριξη.**

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,06  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.846,01 €  
Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 € (χωρίς  
διευκρίνιση)

### **B4. Εξωτερικοί τεχνικοί σύμβουλοι με ad hoc μετάκληση.**

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,24  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 11.384,05 €  
Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ....:0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B5. Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού B2 π.χ. χρήση αυτοκινήτων.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,60  
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 28.460,12 €  
Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 €  
(χωρίς διευκρίνιση)

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

B6. Λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,30. Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 14.230,06 €. Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... :0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B7. Μετρήσεις γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και λοιπούς όρους και λήψη μέτρων για την συμμόρφωση προς αυτούς. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,20 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9.486,71 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ...: 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση). B8. Συντήρηση του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,25. Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 11.858,38 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση). B9. Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος και κόστος δέσμευσης καταθέσεων για εγγυητικές. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο :

0,80 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 37.946,82 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... : 0,00 € (χωρίς διευκρίνιση)

B10. Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του έργου στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή / και λειτουργίας κοινοπραξίας. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο :

2,20 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 104.353,76 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ...:78.351,19 € (Από την ένωση ... υπολογίζεται αυθαίρετα κόστος 78.351,19 € - ως ποσοστό 2% επί ποιου ποσού;). ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Β: Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 443.503,47 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση ...: 184.551,19 € ΔΙΑΦΟΡΑ: 258.952,28 € ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α+Β Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο 628.836,80 € Υπολογισθέν κόστος από την ένωση .... :247.166,86 € ΔΙΑΦΟΡΑ: 381.669,94 € Το ποσό αυτό της διαφοράς υπερκαλύπτει το προσδοκώμενο κέρδος της ένωσης ... και αρκεί, άνευ άλλου πνός, για να καταστήσει ζημιολόγο και, συνεπώς, απορριπτέα την προσφορά της: ΕΣΟΔΑ σύμφωνα με την προσφορά της

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

ένωσης .... (με ΓΕ +0Ε) 3.591.772,72 € ΕΞΟΔΑ (Άμεσο κόστος): -  
3.165.700,08€ ΕΞΟΔΑ: - 628.836,80€ ΖΗΜΙΑ: - 202.764,16 €».

13.Επειδή, σύμφωνα με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής : «I. Στο κεφάλαιο αυτό η προσφεύγουσα αναφέρεται στο ιστορικό του διαγωνισμού II.1. Στο σημείο αυτό παρατίθενται αποσπάσματα από τον Ν.4412/2016 (αρθ. 88 και 89) και αποσπάσματα από την διακήρυξη. II.2. Γίνεται παράθεση νομολογιών και αποφάσεων της ΑΕΠΠ, την οποία δεν κατανοούμε, διότι τόσο το έργο της επιτροπής διαγωνισμού όσο και της αναθέτουσας αρχής είναι να εφαρμόζει τον νόμο, δηλαδή όχι να κατακυρώνει το έργο στον μειοδότη αλλά σε αυτόν που αιτιολογεί πλήρως την ... προσφορά του και κατ' επέκταση αποδεικνύει την δυνατότητά του να εκτελέσει σωστά και έγκαιρα το έργο. II.3. Στην παράγραφο αυτή, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι δεν αιτιολογείται ικανοποιητικά η αποδοχή των εξηγήσεων από την επιτροπή διαγωνισμού, αναφέροντας ότι «...Λόγω δε της ελλιπούς αιτιολογίας του από 12.11.2021 ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ της Επιτροπής Διαγωνισμού ακυρωτέα καθίσταται η προσβαλλόμενη Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας ... δεδομένου ότι ερείδεται σε αυτή». Επί του ισχυρισμού αυτού, τονίζουμε ότι, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο από 12.11.2021 ΠΡΑΚΤΙΚΟ 1 της Ε.Δ., δεδομένου του ότι δεν έχει εκδοθεί απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών) του άρθρου 88 παρ.6 του Ν.4412/2016, ώστε να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών, η Ε.Δ. προέβη στην αξιολόγηση των εξηγήσεων των παραπάνω οικονομικών φορέων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 88 του Ν.4412/2016. Συνεπώς, δεν τεκμηριώνεται η ελλιπής αιτιολόγηση της αποδοχής των εξηγήσεων από πλευράς της Ε.Δ., καθώς αυτή, δλδ η Ε.Δ., βασίστηκε ορθώς στα κριτήρια που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 88, αφού δεν υφίσταται κάποια περαιτέρω εξειδικευμένη οδηγία αξιολόγησης της αιτιολόγησης των προσφορών. III. α) Στο πρώτο μέρος του κεφαλαίου αυτού, η προσφεύγουσα παραθέτει απόσπασμα από την



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Αποφ. 252/2020 του Μον. Διοικ. Εφετείου Αθηνών όπου αναφέρεται ότι «...δεν είναι δε δυνατόν η υποβληθείσα σε προγενέστερο χρονικό σημείο προσφορά... να αιτιολογείται, όσον αφορά το κόστος που απαιτείται... με την τιμή.. κατά τον χρόνο αιτιολόγησης...». Επί του ισχυρισμού αυτού επισημαίνουμε τα εξής: Όσον αφορά στις μεταγενέστερες προσφορές προμηθευτών προς τους δύο οικονομικούς φορείς Ένωση οικονομικών φορέων «....» και «....», τις οποίες υπέβαλαν για να αιτιολογήσουν το άμεσο κόστος τους, δεν υπάρχει σχετική επιταγή από τον Νόμο οι προσφορές των προμηθευτών να έχουν ημερομηνία που να καλύπτει την ημερομηνία του διαγωνισμού όπως π.χ. οι φορολογικές και οι ασφαλιστικές ενημερότητες. Επιπλέον, θεωρούμε ότι οι χρονικές αποστάσεις μεταξύ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, ήτοι 6.10.2021 και των αναγραφόμενων ημερομηνιών των προσφορών των προμηθευτών ήτοι 18.10.2021, 25.10.2021 και 1.11.2021, οι οποίες κατατέθηκαν από την Ένωση «....» και 1.11.2021 που κατατέθηκαν από την εταιρεία «....», είναι πολύ μικρές και μη ικανές να τροποποιήσουν το οικονομικό μέγεθος των κατατιθέμενων προσφορών. Άλλωστε, για τις τιμές των προσφορών αυτών δεν υφίσταται επίσημο παρατηρητήριο τιμών, ώστε να καταστήσει τις εν λόγω προσφορές αφερέγγυες και ότι δεν ίσχυαν κατά το χρόνο της προσφοράς. Επιπρόσθετα, κατά την διάρκεια εκτέλεσης ενός του έργου μπορούν να τροποποιηθούν οι τιμές των υλικών (όπως στην παρούσα συγκυρία λόγω COVID-19), όμως τα έργα εξακολουθούν να εκτελούνται με τις οικονομικές προσφορές που κατέθεσαν οι οικονομικοί φορείς κατά τον διαγωνισμό. β) Στο δεύτερο μέρος του κεφαλαίου III, παρατίθεται η εγκύκλιος 9/2017 (με αρ. πρωτ. ΔΝΣβ'/οικ.29145/Φ.29145/Φ.ΕΓΚΥΚΛ./25.04.2017) του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με τίτλο «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το άρθρο 53 παρ.7 περ.θ' (Γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος) του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ). Τα διαλαμβανόμενα στην Εγκύκλιο αυτή, που επικαλείται Σ ε λ ί δ α 3 | 3 η προσφεύγουσα, δεν είναι δεσμευτικά αλλά όπως αναφέρεται και υπογραμμίζεται στο σώμα της Εγκυκλίου , πρόκειται για μια πρώτη αδρή προσέγγιση για την κατανομή των επιμέρους ποσοστών του

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

έμμεσου κόστους του έργου, δηλαδή των Γενικών Εξόδων και ενός εύλογου προσδοκώμενου Εργολαβικού Οφέλους (ΓΕ & ΟΕ) και κατ' ουδένα τρόπο η Εγκύκλιος αυτή, υποκαθιστά την απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών του άρθρου 88 παρ.6 του Ν.4412/2016, η οποία πρόκειται να εκδοθεί για να προσδιορίσει επακριβώς τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών. Μέχρι τότε, το μοναδικό εργαλείο που διαθέτουν οι αναθέτουσες αρχές είναι τα αναφερόμενα στο αρθ. 88 παρ. 2 του Ν.4412/2016, με βάση τα οποία η Επιτροπή Διαγωνισμού συνέταξε το πρακτικό της και εξέτασε τόσο τις εξηγήσεις των δύο οικονομικών φορέων όσο και τα αναπτυσσόμενα στην παρούσα προσφυγή. Επομένως, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι «...αόριστοι είναι οι ισχυρισμοί αμφότερων όσον αφορά τα γενικά έξοδά τους και τον τρόπο υπολογισμού τους. ...» που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του κεφαλαίου αυτού (σελ. 32 της προσφυγής) δεν ευσταθούν. γ) Επίσης, σχετικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι γίνεται «...εσφαλμένος υπολογισμός του απαιτούμενου τεχνικού προσωπικού, αφού δεν υπολογίστηκαν τα έξοδα των τριών τεχνικών (βλέπε σελ.20 και σελ.30 της προδικαστικής προσφυγής)...», επισημαίνουμε ότι και οι δυο οικονομικοί φορείς, Ένωση οικονομικών φορέων «... και «....», ως εταιρείες τέταρτης τάξεως, έχουν την ελάχιστη στελέχωση που απαιτείται από την διακήρυξη, όπως αποδεικνύεται από τα υποβαλλόμενα Ε.Ε.Ε.Σ. τους κατά την συμμετοχή τους στον συγκεκριμένο ηλεκτρονικό διαγωνισμό (αναλυτικά σελίδα 18 του Ε.Ε.Ε.Σ. για την ....., σελίδα 16 του Ε.Ε.Ε.Σ. ....» και σελίδα 20 του Ε.Ε.Ε.Σ. για την «....»). Με τη στελέχωση των πτυχίων ΜΕΕΠ τους, υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 139 του Ν.4412/2016 «Διεύθυνση έργου από την πλευρά του αναδόχου.... προκειμένου για έργα προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια (3.000.000,00) ευρώ, η αναλογία αυτή καθορίζεται τουλάχιστον σε τρεις (3) τεχνικούς ανάλογων προσόντων και πείρας από του οποίους ένας (1) τουλάχιστον διπλωματούχος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος (ΑΕΙ) και ένας (1) τουλάχιστον πτυχιούχος ανώτατου τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (ΑΤΕΙ)....». Μετά λοιπόν τα ανωτέρω, άποψή μας είναι ότι πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της, η με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2335/21.12.2021

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα ..., κατά της υπ' αρ. 759/2021 απόφασης της Ο.Ε. ....»

14. Επειδή, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του παρεμβαίνοντα: «[...]Όπως αναφέρεται και η εκγριθείσα αιτιολόγηση μας στα γενικά έξοδα του έργου συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα της μισθοδοσίας του Προσωπικού που θα απασχοληθεί στο έργο, τόσο στη Διοίκηση όσο και στην Κατασκευή. Οι θέσεις εργασίας έχουν προκύψει με βάση το οργανόγραμμα που συντάχτηκε με βάση την οργάνωση των εταιριών στην εκτέλεση παρόμοιων έργων και καλύπτουν τις απαιτήσεις που ορίζει η Ε.Σ.Υ. Ο χρόνος απασχόλησης του προσωπικού στο Έργο έχει προκύψει από τις απαιτήσεις της Ε.Σ.Υ. σε συνδυασμό με το πρόγραμμα. Βοηθητικά στο προσωπικό αυτό σε θέματα νομικά, περιβαλλοντικά, τεχνικά και συμβατικά, λειτουργεί και το προσωπικό των αντίστοιχων τμημάτων της έδρας των εταιριών μας. Επιπλέον, έχουν συμπεριληφθεί στα Γενικά Έξοδα του έργου το Κόστος για την Ασφάλισή του Έργου, καθώς και το αντίστοιχο Κόστος για την προμήθεια Εγγυητικών Επιστολών (Καλής Εκτέλεσης), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την Ε.Σ.Υ. ποσοστά και με βάση τη τελική τιμή προσφοράς προ Φ.Π.Α.. Ο χρόνος ισχύος των ΕΕ έχει υπολογιστεί ώστε να καλύπτει το σύνολο του προβλεπόμενου από την διακήρυξη χρόνου εκτέλεσης του Έργου, τον χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης και τον χρόνο διενέργειας της Οριστικής Παραλαβής (συνολικά 54 μήνες (36+15+3)).

Έτσι καταλήγει η αιτιολόγηση μας στο σύνολο του Άμεσου Κόστους 3.165.700.00€ και Έμμεσου Κόστους 247.167,58€ όπου προστίθεται και το εργολαβικό όφελος του ~5,24% και προκύπτει η τελική τιμή προσφοράς των Εταιρειών μας για τη δαπάνη του Έργου των 3.591.772,72€ προ απροβλέπτων, απολογιστικών, αναθεώρησης.

- Ανάλυση γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους Γενικές παρατηρήσεις

Η Κοινοπραξία μας αποτελείται από δύο τεχνικές εταιρίες με μόνιμη δραστηριότητα στην ..., και οι δύο διατηρούν πλήρως στελεχωμένα γραφεία στην πόλη της ..., και οι δύο διαθέτουν εργοταξιακές εγκαταστάσεις και αποθηκευτικούς χώρους στην ευρύτερη περιοχή της ... πλησίον του έργου.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χωματοουργικών έχει έδρα το ... και διατηρεί μόνιμη εργοταξιακή εγκατάσταση στο ..., δηλαδή σε επαφή με το έργο.

Κατά συνέπεια συντρέχουν όλες οι συνθήκες για « τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου» του άρθρου 88 παρ.2β του Ν. 4412/2016. Το γεγονός αυτό επισημαίνεται στην σελίδα 3 της αιτιολόγησής μας (τελευταία παράγραφος).

Επισημαίνουμε ότι οι δύο χαμηλότερες προσφορές (υψηλότερες εκπτώσεις), (35,83% η Κ/Ξ μας και 35,14% η ...) είναι από τις μοναδικές συμμετέχουσες στο διαγωνισμό με έδρα την ... και για τις οποίες συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες συμμετέχουσες με έδρα σε απομακρυσμένες περιοχές σε σχέση με το έργο (π.χ. ...) και μηδενική κατασκευαστική παρουσία στην Π.Ε. ....

Στην σελίδα 6 της αιτιολόγησής μας επισημαίνουμε «Σε όλες ης τιμές μονάδας συμπεριλαμβάνεται το κόστος ασφάλισης του προσωπικού».

### A. Σταθερά γενικά έξοδα έργου

A1. Εξασφάλιση και διαμόρφωση εργοταξιακών χώρων για την ανέγερση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών π.χ. γραφείων εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων.

Δεν απαιτείται από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τεύχη του έργου, επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χωματοουργικών διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

A2. Ανέγερση κυρίων και βοηθ. εργοτ/κων εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων.

- Δεν απαιτείται από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τεύχη του έργου, επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χωματοουργικών διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

A3. Περίφραξη ή / και διατάξεις επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

- Δεν απαιτείται από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τεύχη του έργου, επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χωματουργικών διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

A4. Εξοπλισμός κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για την διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλιση ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης.

- Δεν απαιτείται από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τεύχη του έργου, επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χωματουργικών διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

A5. Απομάκρυνση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους.

- Δεν απαιτείται από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τεύχη του έργου, επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χωματουργικών διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

A6. Κινητοποίηση (εισκόμιση στο εργοτάξιο) του εξοπλισμού γενικής χρήσης, όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και ακινητοποίηση (αποκόμιση) με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης (κατ' αντιστοιχία με τα Β.5 και Β.6 κατωτέρω).

- Ανοιγμένα στο κόστος-προσφορά του υπεργολάβου χωματουργικών, ο οποίος διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

A7. Διάθεση μέσω ατομικής προστασίας

- Διατίθενται στον πάγιο εξοπλισμό των εταιριών (έδρα). Δεν απαιτούνται προμήθειες.

A9. Δαπάνες συμπλήρωσης ιων ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας / Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας).

- Από προσωπικό εργοταξίου και έδρα εταιριών.

A11. Εγγυητικές Επιστολές.

- Πραγματικά στοιχεία κόστους. Χρέωση από ΤΜΕΔΕ (Υπολογισμένη δαπάνη έως οριστική παραλαβή).

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

### A12. Ασφάλιση έργου.

- Πραγματικά στοιχεία κόστους. Προσφορά 11.500,00€ της e-insure.gr.

### A13. Δαπάνες προσυμβατικού σταδίου.

- Ανοιγμένα στα έξοδα της έδρας.

A14. Τα επισφαλή γενικά έξοδα πάσης φύσεως και οι δαπάνες δημοσιοποίησης των στοιχείων του έργου.

- Ανοιγμένα στα έξοδα της έδρας.

### B. Χρονικός συντηρημένα γενικά έξοδα

B1. Χρήση - λειτουργία των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών.

- Δεν απαιτείται από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τεύχη του έργου, επιπρόσθετα ο υπεργολάβος χηματοουργικών διαθέτει εγκαταστάσεις σε επαφή με το έργο.

### B2. Προσωπικό γενικής επιστάσις και διοίκησης Αναδόχου.

- Χρεώνουμε δύο Τεχνικούς. Ο ένας ΑΕΙ πολιτικός μηχανικός. Οι υπόλοιπες απαιτήσεις καλύπτονται από τις έδρες των εταιριών (δύο πλήρως στελεχωμένα γραφεία στην πόλη της ...).

### B3. Νομική Υποστήριξη.

- Ανοιγμένα στα έξοδα της έδρας.

### B4. Εξωτερικοί τεχνικοί σύμβουλοι με ad hoc μετάκληση.

- Δεν απαιτείται. Καλύπτεται από έμπειρα στελέχη που στελεχώνουν το πτυχίο των εταιριών.

B5. Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού B2 π.χ. χρήση αυτοκινήτων.

- Δεν απαιτείται. Όπως εξηγήσαμε όλο το προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο είναι από την ... και προσέρχεται στο έργο.

B6. Λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού.

Δεν απαιτείται.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

*B7. Μετρήσεις γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και λοιπούς όρους και λήψη μέτρων για την συμμόρφωση προς αυτούς.*

- *Δεν απαιτείται.*

*B8. Συντήρηση του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο.*

• *Ανοιγμένα στα έξοδα της έδρας. Σαφής αναφορά στον υπολογισμό του έμμεσου κόστους.*

*B9. Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος και κόστος δέσμευσης καταθέσεων για εγγυητικές.*

• *Δεν απαιτούνται κεφάλαια κίνησης. Από τα τεύχη του έργου προβλέπεται προκαταβολή ικανή για έξοδα εκκίνησης του έργου.*

*B10. Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του έργου στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή / και λειτουργίας κοινοπραξίας.*

*Ανοιγμένα στα έξοδα της έδρας.*

*Επίσης έχουν ληφθεί υπόψη (έμμεσο κόστος) κρατήσεις 1% σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ. επί του κατά την προσφορά εισπρακτέου ποσού.*

*- Σχετικά με την αιτιολόγηση του αμέσου κόστους και το ισχυρισμό ότι οι αναφερόμενες προσφορές έπονται της αρχικής προσφοράς*

*Όπως ειδικότερα έχει δεχθεί το Δ.Ε.Ε., είναι σημαντικό να μπορεί κάθε υποψήφιος για τον οποίο υπάρχει υπόνοια ότι υπέβαλε προσφορά ασυνήθιστα χαμηλή να προβάλλει λυσιτελώς την άποψή του ως προς το σημείο αυτό και να έχει τη δυνατότητα να προσκομίσει κάθε είδους δικαιολογητικά σχετικά με τα διάφορα στοιχεία της προσφοράς του σε χρόνο - τοποθετούμενο κατ' ανάγκη μετά από το άνοιγμα του συνόλου των φακέλων - κατά τον οποίο να γνωρίζει όχι μόνον το κατώφλιο ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς [εφόσον προβλέπεται τέτοιο στη συγκεκριμένη διαδικασία αναθέσεως] και το γεγονός ότι (σε σχέση με το εν λόγω κατώφλιο) η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά επίσης και τα συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή. Το Δ.Ε.Ε. έκρινε, επίσης, ότι κατά τον χρόνο καταθέσεως της προσφοράς, ακόμη και στην περίπτωση που η διακήρυξη επιβάλλει στον διαγωνιζόμενο την εκ των*

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

προτέρων δικαιολόγηση μέρους της "τιμής βάσεως" του διαγωνισμού, η οποία αναφέρεται στην προκήρυξη, ο υποψήφιος "δεν γνωρίζει τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς του που θα θεωρηθούν ύποπτα ως ασυνήθιστα, και ως εκ τούτου, σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας, δεν είναι σε θέση να παράσχει λυσιτελείς και πλήρεις εξηγήσεις προς στήριξη των διαφόρων στοιχείων που αποτελούν την προσφορά του" (βλ. Δ.Ε.Ε. αποφάσεις της 27.11.2001, C-285/1999 και 286/1999, Lombardini και Mantovani, σκ. 53, 55, 57-59, και της 29.3.2012, €-599/10, SAG ELV Slovensko κλπ., σκ. 28-32, βλ. επίσης ΣΤΕ 2181/2004 επτ. σκ. 17, Ε.Α. 197/2015, Ε.Α. 643/2004 σκ. 22).

Με βάση τα ως άνω το βασικό προς απόδειξη ζήτημα είναι να μπορέσει ο οικονομικός φορέας να αιτιολογήσει την προσφορά του με κάθε σχετικό μέσο ακόμη και με προσφορές που θα προκύπτουν από έγγραφα. Κατά συνέπεια δεν έχει σημασία η ημερομηνία του εγγράφου απόδειξης του ισχυρισμού άλλα το περιεχόμενο του εγγράφου, αν αναφέρεται στο συγκεκριμένο έργο και αν με αυτό τελικά αιτιολογείται πλήρως η προσφορά

Με βάση τα ως άνω αλυσιτελώς προβάλλεται στην υπό κρίση προσφυγή ότι η προσφορά της εταιρείας ... για την προμήθεια συρματοκιβωτίων, η προσφορά της ... για την προμήθεια γεωυφάσματος και η προσφορά της β ~insure.gr για την ασφάλεια του έργου έχουν υποβληθεί μετά την υποβολή της προσφοράς και δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη. Ωστόσο όπως και ανωτέρω αναφέρεται οι προσφορές αυτές δεν αποτελούν στοιχεία που αλλοιώνουν την αρχική προσφορά της ένωσής μας, άλλα αποτελούν προσφορές που επιβεβαιώνουν τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για την κατάρτιση της οικονομικής μας προσφοράς. Ουσιαστικά δηλαδή με τα έγγραφα αυτών των προσφορών επιβεβαιώνεται η προσφορά μας πού νόμιμα και εμπρόθεσμα κατατέθηκε και δεν αποτελεί νέο οικονομικό στοιχείο εκδοθέντα σε διαφορετική βάση από την αρχική προσφορά. Αυτά τα δεδομένα είχαμε υπόψη μας κατά την σύνταξη της προσφοράς και με τα κατατεθέντα έγγραφα το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται. Άλλωστε ρητά αναφέρεται ότι η προσφορά αφορά το συγκεκριμένο έργο και την ένωση μας ως προσφέρουσα.

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 18 Ν.4412/2016: « [...] »2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους».

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 (όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 32 του Ν. 4782/2021, οι διατάξεις του οποίου ισχύουν, σύμφωνα με το άρθρο 142, από την 1η 6. 2021) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής.

Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνυήκες που διαūέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαūών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί υπεργολαβίας,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2.

Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18

5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης».

17. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 89 του Νόμου 4412/2016 ορίζεται ότι: «[...]2. Για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, τα παρακάτω: α) αναφορά στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, και β) δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές τους».

18. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 139 Ν.4412/2016: «Διεύθυνση έργου από την πλευρά του αναδόχου»: «Η διεύθυνση των έργων από την πλευρά του αναδόχου στους τόπους κατασκευής τους γίνεται από τεχνικούς που έχουν τα κατάλληλα προσόντα και είναι αποδεκτοί από την διευθύνουσα υπηρεσία. Η επί του τόπου των έργων παρουσία τεχνικού στελέχους ή τεχνικού υπαλλήλου του αναδόχου είναι υποχρεωτική και ανάλογη με τη φύση και το μέγεθος του κατασκευαζόμενου έργου. Η ελάχιστη τεχνική στελέχωση του εργοταξίου σε κάθε έργο καθορίζεται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, στη διακήρυξη. Προκειμένου για έργα προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια (3.000.000,00) ευρώ, η αναλογία αυτή καθορίζεται τουλάχιστον σε τρεις (3) τεχνικούς ανάλογων προσόντων και πείρας, από τους οποίους ένας (1) τουλάχιστον πρέπει να είναι διπλωματούχος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και ένας (1) τουλάχιστον πτυχιούχος ανωτάτου τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Τ.Ε.Ι.). Για το προσωπικό που αποτελεί την ελάχιστη στελέχωση, απαιτείται προσκόμιση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία βεβαίωσης του οικείου ασφαλιστικού φορέα, στην οποία θα αναγράφεται και ο χρόνος ασφάλισης των εργαζομένων. Η παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα για τον οικονομικό φορέα, τα στελέχη και τους υπαλλήλους της, καθώς και για τους υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να καθορίζεται ή και να αναπροσαρμόζεται ο αριθμός των τεχνικών επί τόπου των έργων, ανάλογα με τον προϋπολογισμό και τη φύση του εκτελούμενου έργου».

19. Επειδή, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017 (υπ' αριθ. ΔΝΣβ'/οικ.29145/Φ.ΕΓΚΥΚΛ./25. 4. 2017) του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το άρθρο 53 παρ. 7 περ.θ' (Γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος) του Ν.4412/2016 «Δημόσιες

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»:

### «Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο προϋπολογισμός μελέτης ενός έργου είναι η αναγκαία για τη δημοπράτησή του τελική (σε σχέση με αρχικές προεκτιμήσεις) λεπτομερής εκτίμηση του κόστους, με βάση τα στοιχεία των συμβατικών τευχών και ιδίως της τεχνικής μελέτης και των προδιαγραφών, τη δομική ανάλυση (WBS - work breakdown structure), τις προτεινόμενες ή δεσμευτικές μεθοδολογίες κατασκευής; το σχέδιο ανάπτυξης του έργου, τις επικρατούσες επιτόπου συνθήκες, τις τιμές υλικών, εργατικών και μηχανικού εξοπλισμού, τυχόν ειδικές απαιτήσεις και τα γενικά έξοδα του αναδόχου.

Στον κατά τα ανωτέρω προϋπολογισμό διακρίνεται:

-Άμεσο κόστος: είναι το συνολικό κόστος των επί μέρους εργασιών οι οποίες συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο του έργου και περιλαμβάνουν τα κόστη υλικών (ενσωματούμενων ή χρησιμοποιούμενων), εργατικών μηχανικού εξοπλισμού και πιθανών υπεργολάβων. Είναι το κόστος που μπορεί να εντοπιστεί και υπολογιστεί σε συγκεκριμένες εργασία/ες ή λειτουργία/ες. Πρόκειται για κόστος πρωτογενούς κατασκευής το οποίο αθροιζόμενο για το σύνολο των εργασιών δίνει το συνολικό άμεσο κόστος του έργου. Γενικά πρόκειται για κόστος συνδεδεμένο με τη δραστηριότητα (activity related cost)

-Έμμεσο κόστος (γενικά έξοδα του έργου): είναι το τμήμα του κόστους του έργου, το οποίο δεν μπορεί να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένη εργασία/ες ή λειτουργία/ες. Τέτοια είναι τα γενικά έξοδα του εργοταξίου, τα έξοδα εγγυητικών - ασφαλίσεων, τα γενικά έξοδα της επιχείρησης (το αναλογούν κόστος έδρας επιχείρησης ή/και λειτουργίας κοινοπραξίας), διάφορες κρατήσεις, φόρος εισοδήματος κ.λπ.

### ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ - ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

#### Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ Περιλαμβάνουν τις δαπάνες:

- Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

- *Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης*
- *Περίφραξης ή/και διατάξεων επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης*
- *Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης*
- *Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους συγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους.*
- *Κινητοποίησης (εισκόμισης στο εργοτάξιο) του απαιτούμενου εξοπλισμού γενικής χρήσης (π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού), όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίησης με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης.*
- *Οι δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου και τυχόν συμπληρώσεις, τροποποιήσεις εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο άμεσο κόστος*
- *Οι δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.*
  - *Για φόρους*
  - *Για εγγυητικές*
  - *Ασφάλισης του έργου*
  - *Προσυμβατικού σταδίου*
  - *Διάθεσης μέσων ατομικής προστασίας*
  - *Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (π.χ. εξεύρεση χώρων γραφείων και λοιπών εγκαταστάσεων, χρηματοοικονομικών εξόδων, απαιτήσεων για μελέτες που μπορεί να προκόψουν κατά την πορεία των εργασιών, εκτεταμένες διαφωνίες και απαίτηση ισχυρής νομικής υποστήριξης,*

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

απαιτήσεις για μέτρα προστασίας από μη ληφθείσες υπόψη ακραίες επιτόπου συνθήκες, κλοπές μη καλυπτόμενες από ασφάλιση)

Με βάση τον ορισμό τα ΓΕ αναφέρεται μόνο στα έξοδα που επηρεάζουν και αφορούν όλες τις εργασίες και όχι αποκλειστικά κάποιες συγκεκριμένες. Υπό τη θεώρηση αυτή, το κόστος π.χ. των χωματουργικών μηχανημάτων, η εγκατάσταση παραγωγής σκυροδέματος, η εγκατάσταση και τα μηχανήματα ασφαλικών, δεν εμπίπτουν στα γενικά έξοδα εργοταξίου.

### *B. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ Περιλαμβάνουν τις δαπάνες:*

- *Χρήσεως - λειτουργίας των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών*
- *Προσωπικού γενικής επιστάσεως και διοίκησης του Αναδόχου και υπό την προϋπόθεση μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης στο έργο (σε περίπτωση μη μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης θα λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος απασχόλησης και η διαθεσιμότητα στο έργο). Ανηγμένες (περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για προβλεπόμενες νόμιμες αποζημιώσεις). Το επιστημονικό προσωπικό και οι επιστάτες, με εξειδικευμένο αντικείμενο (π.χ. χωματουργικά, τεχνικά, ασφαλικά) δεν περιλαμβάνονται.*
  - *Νομικής υποστήριξης*
  - *Εξωτερικών τεχνικών συμβούλων με ad hoc μετάκληση*
  - *Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού π.χ. χρήση αυτοκινήτων*
- *Λειτουργίας μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού*
- *Μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς αυτούς*
  - *Συντήρησης του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο*
  - *Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος*
  - *Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή/και λειτουργίας κοινοπραξίας».*

20. Επειδή, σύμφωνα με τη διακήρυξη: Άρθρο 2 Α «Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης» : «Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους» [...] άρθρο 4.1 η' «Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας), και υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως "εσωτερικό προς έγκριση, μεταβιβάζοντας παράλληλα ξανά την αρμοδιότητα διαχείρισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στον αρμόδιο πιστοποιημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής. Η αποδοχή ή απόρριψη των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο ως άνω πρακτικό, ενσωματώνεται στην απόφαση της επόμενης περίπτωσης (θ). Για την εξέταση των εξηγήσεων δύναται να συγκροτούνται και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 221 ν. 4412/2016»[...] 7.2 «εφαρμοστέο δίκαιο»: «[...]Οι σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, καθώς και λοιπές διατάξεις που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας καθώς και το σύνολο των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου και γενικότερα κάθε διάταξη (Νόμος, Π.Δ., Υ.Α.) και ερμηνευτική εγκύκλιος που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση του έργου της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά»[...]19.3. Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα : Κάθε προσφέρων πρέπει να διαθέτει :

α) Γενική εμπειρία κατ ελάχιστο με αυτή, που απαιτείται για την εγγραφή και κατάταξη στο Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών .....,

β) Ειδική Εμπειρία

Από την εκπόνηση τουλάχιστον (2) παρόμοιων με την υπό ανάθεση μελετών για τις κατηγορίες [7] Ειδικές Αρχιτεκτονικές Μελέτες και [25] Μελέτη Φυτοτεχνικής Διαμόρφωσης Κοινοχρήστων Χώρων. Οι μελέτες πρέπει να έχουν εκτελεστεί με συμβάσεις του υποψήφιου φυσικού ή νομικού προσώπου την τελευταία 10ετία. Ως παρόμοιες μελέτες νοούνται μελέτες ανάπτυξης Κοινοχρήστων χώρων στις οποίες έχουν εφαρμοστεί αρχές βιοκλιματικού



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

σχεδιασμού και είναι έκτασης ίσο ή μεγαλύτερο του 10% της συνολικής έκτασης της μελέτης. Αναλυτικά :

1. Για την κατηγορία μελέτης [7] Ειδικές Αρχιτεκτονικές Μελέτες έγκριση τουλάχιστον δύο (2) μελετών από την αρμόδια Αναθέτουσα Αρχή

2. Για την κατηγορία μελέτης [25] Μελέτη Φυτοτεχνικής Διαμόρφωσης Κοινοχρήστων Χώρων έγκριση τουλάχιστον δύο (2) μελετών από την αρμόδια Αναθέτουσα Αρχή[...]

Άρθρο 21 Κριτήριο ανάθεσης και κριτήρια αξιολόγησης προσφοράς, παρ. 21.1.: Κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά» βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής.

Για να προσδιοριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, θα αξιολογηθούν οι Τεχνικές και Οικονομικές προσφορές των προσφερόντων με βάση τα παρακάτω κριτήρια και υποκριτήρια, καθώς και τη σχετική στάθμισή τους.

### 1ο Κριτήριο Τεχνικής προσφοράς

Αξιολογείται η πληρότητα και αρτιότητα της εκτίμησης του αντικειμένου της μελέτης, όπως προκύπτει από την Τεχνική Έκθεση της παρ. 20.3 και συγκεκριμένα:

- ο βαθμός κατανόησης του αντικειμένου και των στόχων της προς εκπόνηση μελέτης, με εντοπισμό των θεμάτων στα οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία κατά την εκπόνηση της μελέτης.

Σε περίπτωση που η Τεχνική έκθεση είναι μεγαλύτερη από το προβλεπόμενο στο προηγούμενο άρθρο εύλογο μέγεθος. Αξιολογείται μόνο ο προβλεπόμενος εύλογος αριθμός σελίδων.

Δεν αξιολογούνται προτάσεις τεχνικών λύσεων.

Το 1ο κριτήριο θα βαθμολογηθεί με βαθμό Κ1, που συνίσταται σε ακέραιο αριθμό από 1 έως 100.

Η βαρύτητα του κριτηρίου 1 στο σύνολο της βαθμολογίας του διαγωνιζόμενου ορίζεται σε  $\sigma_1=40\%$ .

### 2ο Κριτήριο Τεχνικής προσφοράς

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Αξιολογείται η πληρότητα και η αξιοπιστία της μεθοδολογίας εκπόνησης της μελέτης, όπως προκύπτει από την Πρόταση Μεθοδολογίας και το χρονοδιάγραμμα του άρθρου 20.3 της παρούσας και συγκεκριμένα :

Ο βαθμός κάλυψης των απαιτήσεων των προς εκπόνηση μελέτης από δραστηριότητες που παρουσιάζει ο οικονομικός φορέας

- ο βαθμός επάρκειας των ενεργειών και διαδικασιών για την παραγωγή της μελέτης, περιλαμβανομένων και των ενεργειών του συντονιστή

- Η τεκμηρίωση της δυνατότητας υλοποίησης και η αξιοπιστία του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος, σε συνδυασμό με τη στελέχωση της ομάδας μελέτης και τα παρεχόμενα στοιχεία από τα οποία να διασφαλίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο ποιοτικό επίπεδο.

Σε περίπτωση που η Έκθεση Μεθοδολογίας είναι μεγαλύτερη από το προβλεπόμενο στο προηγούμενο άρθρο εύλογο μέγεθος, αξιολογείται μόνο ο προβλεπόμενος εύλογος αριθμός σελίδων.

Το 2ο κριτήριο θα βαθμολογηθεί με βαθμό K2, που συνίσταται σε ακέραιο αριθμό από 1 έως 100.

Η βαρύτητα του κριτηρίου 2 στο σύνολο της βαθμολογίας του διαγωνιζόμενου ορίζεται σε  $\sigma_2=20\%$ .

### 3ο Κριτήριο Τεχνικής προσφοράς

Στο κριτήριο αυτό αξιολογείται η οργάνωση του οικονομικού φορέα για την εκπόνηση της μελέτης, βάσει των στοιχείων του άρθρου 20.3 της παρούσας, δηλαδή συγκεκριμένα :

- η σαφήνεια στον καθορισμό των καθηκόντων της ομάδας

- η επάρκεια της προτεινόμενης ομάδας μελέτης σε σχέση με τη δομή του οργανογράμματος και

- ο βαθμός συνοχής της προτεινόμενης ομάδας, που χαρακτηρίζεται από τις σχέσεις συνεργασίας (μόνιμες ή περιστασιακές) των στελεχών της ομάδας με τους υποψηφίους και την έκταση προηγούμενων συνεργασιών μεταξύ των μελών της ομάδας.

Το 3ο κριτήριο θα βαθμολογηθεί με βαθμό K3 που συνίσταται σε ακέραιο αριθμό από 1 έως 100.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Η βαρύτητα του κριτηρίου 3 στο σύνολο της βαθμολογίας του διαγωνιζόμενου ορίζεται σε  $\sigma_3=40\%$ .

Δεν προβλέπεται η χρήση κατωτέρων ορίων ανά κριτήριο

21. Επειδή, σύμφωνα με την Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.),[...] άρθρο 18 «Υποχρεώσεις Αναδόχου» [...] 18.3 Ο ανάδοχος πρέπει να οργανώσει τα συνεργεία του κατά τις διατάξεις της περί εργατών και εργασίας Νομοθεσίας[...] άρθρο 38 «Διεύθυνση έργου από τον ανάδοχο»[...] 38.3 Το έργο διευθύνεται εκ μέρους της αναδόχου επιχείρησης από πληρεξούσιο αντιπρόσωπό της κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 139 του Ν. 4412/2016 αποδεκτό από την Υπηρεσία που πρέπει να είναι διπλωματούχος Μηχανικός ή και από τον ίδιο τον ανάδοχο σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης. [...]38.5 «Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους[...]».

22. Επειδή, σύμφωνα με το Τιμολόγιο Μελέτης: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ Αντικείμενο του παρόντος τιμολογίου είναι ο καθορισμός τιμών μονάδος των εργασιών, που είναι απαραίτητες για την έντεχνη ολοκλήρωση του Έργου, όπως προδιαγράφεται στα λοιπά Τεύχη Δημοπράτησης που ορίζονται στη Διακήρυξη. 1. Οι τιμές μονάδας του παρόντος Τιμολογίου αναφέρονται σε μονάδες πλήρως περαιωμένων εργασιών, όπως περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω, οι οποίες θα εκτελεστούν στην περιοχή του Έργου. Οι τιμές μονάδος περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες που αναφέρονται στην περιγραφή των εργασιών, καθώς και όσες απαιτούνται για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα και με τα λοιπά Τεύχη Δημοπράτησης.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Καμιά αξίωση ή αμφισβήτηση δεν μπορεί να θεμελιωθεί, ως προς το είδος και την απόδοση των μηχανημάτων, τις ειδικότητες και τον αριθμό του εργατοτεχνικού προσωπικού και την δυνατότητα χρησιμοποίησης ή μή μηχανικών μέσων, εκτός αν άλλως ορίζεται στα άρθρα του παρόντος. Σύμφωνα με τα παραπάνω, με τις τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου προκύπτει το προϋπολογιζόμενο άμεσο κόστος του Έργου, δηλαδή το συνολικό κόστος των επί μέρους εργασιών ή λειτουργιών, οι οποίες συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο του Έργου. Στις τιμές μονάδος αυτές, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, περιλαμβάνονται τα κάτωθι: [...] 1.3 Οι δαπάνες μισθών, ημερομισθίων, υπερωριών, υπερεργασιών, ασφαλιστικών εισφορών (στο Ι.Κ.Α., σε ασφαλιστικές εταιρείες, ή σε άλλους ημεδαπούς ή/και αλλοδαπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς κλπ.), δώρων εορτών, επιδομάτων που καθορίζονται από τις ισχύουσες εκάστοτε Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (αδείας, οικογενειακού, θέσεως, ανθυγιεινής εργασίας, εξαιρέσιμων αργιών κ.λπ.), νυκτερινής απασχόλησης (πλην των έργων που η εκτέλεσή τους προβλέπεται κατά τις νυκτερινές ώρες και τιμολογούνται ιδιαίτέρως) κ.λπ., του πάσης φύσεως προσωπικού (εργατοτεχνικού όλων των ειδικοτήτων οδηγών και χειριστών οχημάτων και μηχανημάτων, τεχνιτών συνεργείων, επιστημονικού προσωπικού και των επιστατών με εξειδικευμένο αντικείμενο, ημεδαπού ή αλλοδαπού που απασχολείται για την κατασκευή του έργου, επί τόπου ή οπουδήποτε αλλού. 1.4 Οι κάθε είδους δαπάνες για την εγκατάσταση, εξοπλισμό και λειτουργία εργοταξιακού εργαστηρίου, εάν προβλέπεται, την λήψη και μεταφορά των δοκιμίων και την εκτέλεση ελέγχων και δοκιμών, είτε στο εργοταξιακό εργαστήριο ή σε κρατικό ή σε ιδιωτικό της εγκρίσεως της Υπηρεσίας, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης[....]1.6 Τα πάσης φύσεως ασφάλιστρα για το προσωπικό του Έργου, τις μεταφορές, τα μεταφορικά μέσα, τα μηχανήματα έργων και τις εγκαταστάσεις[...]1.9 Οι δαπάνες διάθεσης, προσκόμισης και λειτουργίας του κυρίου και βοηθητικού μηχανικού εξοπλισμού και μέσων (π.χ. ικριωμάτων, εργαλείων) που απαιτούνται για συγκεκριμένες εργασίες/λειτουργίες του έργου, στο πλαίσιο του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, στις οποίες περιλαμβάνονται τα μισθώματα, η μεταφορά επί τόπου, η συναρμολόγηση (όταν απαιτείται), η αποθήκευση, η φύλαξη, η

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

ασφάλιση, οι αποδοχές οδηγών, χειριστών, βοηθών και τεχνιτών, τα καύσιμα, τα λιπαντικά και λοιπά αναλώσιμα, τα ανταλλακτικά, οι επισκευές, οι μετακινήσεις στον χώρο του έργου, οι ημεραργίες για οποιαδήποτε αιτία, οι πάσης φύσεως σταλιές και καθυστερήσεις (που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του Κυρίου του Έργου), η αποσυναρμολόγησή τους (εάν απαιτείται) και η απομάκρυνσή τους από το Έργο. Περιλαμβάνονται επίσης οι πάσης φύσεως δαπάνες του εφεδρικού εξοπλισμού που διατηρείται σε ετοιμότητα για την αντιμετώπιση βλαβών ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία[...]. Το ως άνω ποσοστό Γ.Ε. & Ο.Ε., ανέρχεται σε δέκα οκτώ τοις εκατό (18%) του προϋπολογισμού των εργασιών, όπως αυτός προκύπτει βάσει των τιμών του Τιμολογίου Προσφοράς του αναδόχου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και διακρίνεται σε:

(α) Σταθερά έξοδα, δηλαδή άπαξ αναλαμβανόμενα κατά τη διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες:

(1) Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

(2) Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

(3) Περιήραξης ή/και διατάξεων επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

(4) Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης.

(5) Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

(6) Κινητοποίησης (εισκόμισης στο εργοτάξιο) του απαιτούμενου εξοπλισμού γενικής χρήσης (π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού), όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίησης με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης.

(7) Οι δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου και τυχόν συμπληρώσεις τροποποιήσεις, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο άμεσο κόστος.

(8) Οι δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

(9) Για φόρους.

(10) Για εγγυητικές.

(11) Ασφάλισης του έργου.

(12) Προσυμβατικού σταδίου.

(13) Διάθεσης μέσων ατομικής προστασίας.

(14) Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (π.χ. εξεύρεσης χώρων γραφείων και λοιπών εγκαταστάσεων, χρηματοοικονομικών εξόδων, απαιτήσεως για μελέτες που μπορεί να προκύψουν κατά την πορεία των εργασιών, εκτεταμένες διαφωνίες και απαίτηση ισχυρής νομικής υποστήριξης, απαιτήσεις για μέτρα προστασίας από μη ληφθείσες υπόψη ακραίες επιτόπου συνθήκες, κλοπές μη καλυπτόμενες από ασφάλιση).

(β) Χρονικώς συνηρημένα έξοδα, δηλαδή εξαρτώμενα από τη χρονική διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες:

(1) Χρήσεως - λειτουργίας των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών (περιλαμβάνει τη χρήση των εγκαταστάσεων και χώρων καθαρών σύμφωνα με τις προβλέψεις των εγκεκριμένων Περιβαλλοντικών Όρων)

(2) Προσωπικού γενικής επιστάσεως και διοίκησης του Αναδόχου και υπό την προϋπόθεση μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης στο έργο (σε περίπτωση μη μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης θα λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος απασχόλησης και η διαθεσιμότητα στο έργο). Ανηγμένες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για προβλεπόμενες νόμιμες αποζημιώσεις. Το επιστημονικό προσωπικό και οι επιστάτες, με εξειδικευμένο αντικείμενο (π.χ. χωματοουργικά, τεχνικά, ασφαλικά) δεν περιλαμβάνονται.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

(3) Νομικής υποστήριξης

(4) Εξωτερικών τεχνικών συμβούλων με *ad hoc* μετάκληση

(5) Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού π.χ. χρήση αυτοκινήτων

(6) Λειτουργίας μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού

(7) Μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς αυτούς

(8) Συντήρησης του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο

(9) Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος

(10) Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή/και λειτουργίας κοινοπραξίας

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) επί των λογαριασμών του Αναδόχου βαρύνει τον Κύριο του Έργου[....]Οι τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου που φέρουν την σήμανση [\*] παραπλεύρως της αναγραφόμενης τιμής σε ΕΥΡΩ δεν συμπεριλαμβάνουν την δαπάνη της καθαρής μεταφοράς των, κατά περίπτωση, υλικών ή προϊόντων. Η Δημοπρατούσα Αρχή θα προσθέτει στις τιμές αυτές την δαπάνη του μεταφορικού έργου, με βάση τα στοιχεία της μελέτης και τις συνθήκες εκτέλεσης του έργου. Για τον προσδιορισμό της ως άνω δαπάνης του μεταφορικού έργου καθορίζονται οι ακόλουθες τιμές μονάδας σε €/m<sup>3</sup>.km

Σε αστικές περιοχές

- απόσταση < 5 km 0,28

- απόσταση ≥ 5 km 0,21

Εκτός πόλεως

· οδοί καλής βατότητας

- απόσταση < 5 km 0,20

- απόσταση ≥ 5 km 0,19

· οδοί κακής βατότητας

- απόσταση < 5 km 0,25

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

- απόσταση  $\geq 5$  km 0,21
- εργοταξιακές οδοί
- απόσταση  $< 3$  km 0,22
- απόσταση  $\geq 3$  km 0,20

Πρόσθετη τιμή για παρατεταμένη αναμονή φορτοεκφόρτωσης (ασφαλτικά, εκσκαφές θεμελίων και χανδάκων, μικρής κλίμακας εκσκαφές) 0,03

Οι τιμές αυτές έχουν εφαρμογή στον προσδιορισμό της τιμής του αστερίσκου [\*] των άρθρων του παρόντος τιμολογίου των οποίων οι εργασίες επιμετρώνται σε κυβικά μέτρα ( $m^3$ ), κατά τον τρόπο που καθορίζεται σε έκαστο άρθρο.

Η δαπάνη του μεταφορικού έργου, όπως προσδιορίζεται στο παρόν τιμολόγιο, προστίθεται στην τιμή βάσεως των άρθρων που επισημαίνονται με [\*], και αναθεωρείται με βάση τον εκάστοτε καθοριζόμενο κωδικό αναθεώρησης (δεν προβλέπεται άλλη, ιδιαίτερη αναθεώρηση του μεταφορικού έργου).

... 2.1 Φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφής γαιωδών ή ημιβραχωδών και αμμοχαλίκων με την μεταφορά σε οποιαδήποτε απόσταση. Κωδ. αναθεώρησης : ΥΔΡ 6071 100,00% Φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφής γαιωδών ή ημιβραχωδών εδαφών και αμμοχαλίκων, με την σταλία του αυτοκινήτου και την μεταφορά σε οποιαδήποτε απόσταση. Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή μόνον στην περίπτωση που η φορτοεκφόρτωση γίνεται ανεξάρτητα από τις εκσκαφές ή την παραγωγή αμμοχαλίκων στο πλαίσιο της εργολαβίας και υπό την προϋπόθεση ότι αυτό προβλέπεται από την μελέτη του έργου. Επιμέτρηση σε κυβικά μέτρα ( $m^3$ ) όγκου ορύγματος ή συμπυκνωμένου επιχώματος, Τιμή ανά κυβικό μέτρο ( $m^3$ ). ( 1  $m^3$  ) Κυβικό μέτρο ΕΥΡΩ (Ολογράφως): ΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΑ ΛΕΠΤΑ (Αριθμητικώς): 1,21 [\*] (0,33+0,25x3,50)

[...]ΑΤ ... 8.4.3 Λιθορριπές προστασίας κοίτης και πρανών. Με λίθους λατομείου βάρους 100 - 200 kg Κωδ. αναθεώρησης : ... 100,00% Προμήθεια υλικού λιθορριπών προστασίας ασβεστολιθικής σύνθεσης, μεταφορά του επί τόπου του έργου από οποιαδήποτε απόσταση και τοποθέτησή του στις



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

προβλεπόμενες από την μελέτη θέσεις με ή χωρίς υποβοήθηση μηχανικών μέσων. Το υλικό θα προέρχεται από υγιή πετρώματα, η δε διαβάθμισή του θα είναι σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην μελέτη. Τιμή ανά κυβικό μέτρο ( $m^3$ ), βάσει διατομών. Επισημαίνεται ότι δεν επιμετρώνται προς πληρωμή πάχη λιθορριπών μεγαλύτερα των προβλεπομένων στην μελέτη. Εάν προβλέπεται η τοποθέτηση γεωυφάσματος διαχωρισμού, αυτό επιμετράται ιδιαίτερος με βάση το αντίστοιχο άρθρο του τιμολογίου. ( 1  $m^3$  ) Κυβικό μέτρο

A.T.: ... 64.2 Γεωυφάσματα. Γεώφασμα διαχωρισμού. Κωδ. αναθεώρησης : ... 100,00% Προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτηση μη υφαντού γεωυφάσματος από ίνες πολυπροπυλενίου για τον διαχωρισμό εδαφικών στρώσεων προκειμένου να αποφευχθεί η ανάμιξη των υλικών, βάρους  $\geq 280 \text{ gr/m}^2$ , εφελκυστικής αντοχής  $\geq 15 \text{ kN/m}$  (κατά ΕΛΟΤ EN ISO 10319), επιμήκυνσης σε θραύση 50% ( $\pm 20\%$ ) κατά ΕΛΟΤ EN ISO 10319, αντοχής σε διάτρηση  $\geq 3000 \text{ N}$  (κατά ΕΛΟΤ EN ISO 12236 και πάχους 1,25 mm (κατά EN ISO 9864). Στη τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: · η προμήθεια του γεωυφάσματος επί τόπου και οι πλάγιες μεταφορές του · το προσωπικό, ο εξοπλισμός και τα μέσα που απαιτούνται για την εκτέλεση των εργασιών · η εκτύλιξη, τάνυση και προσωρινή στερέωση του γεωυφάσματος · η επικάλυψη των παρακειμένων φύλλων κατά τουλάχιστον 20 cm και η συρραφή

Επισημαίνεται η ανάγκη χρήσης κατάλληλων μηχανημάτων και μέσων, ώστε να αποφευχθούν τυχόν φθορές στο γεώφασμα. Τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο επιφάνειας διαχωρισμού με γεώφασμα. ( 1  $m^2$  ) Τετραγωνικό μέτρο ΕΥΡΩ (Ολογράφως): ΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΗΝΤΑ ΛΕΠΤΑ (Αριθμητικώς): 1,60

[..]AT ... Φάτνες από συρματοπλέγμα. Προμήθεια συρματοπλέγματος και 65.1.1 συρμάτων συρματοκιβωτίων. Συρματοπλέγμα και σύρματα συρματοκιβωτίων με απλό γαλβάνισμα. Κωδ. αναθεώρησης : ... 100,00% Προμήθεια και μεταφορά επί τόπου του έργου συρματοπλέγματος γαλβανισμένου κατά ΕΛΟΤ EN10244-2, με ελάχιστη ανάλωση υλικού επίστρωσης τουλάχιστον 250  $\text{gr/m}^2$ , διπλής πλέξης, σε ρόλους, για την κατασκευή φατνών μορφής κιβωτίων ή σάκων για την εκτέλεση έργων διευθέτησης ροής ρεμάτων, θωράκισης οχθών, τμημάτων δρόμων, τεχνικών έργων σύμφωνα με την μελέτη και την ... " Συρματοκιβώτια προστασίας

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

κοίτης, πρανών και επιχωμάτων (Serasanetti)". Στη τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: η δαπάνη προμήθειας του συρματοπλέγματος από χαλύβδινο γαλβανισμένο σύρμα διπλής πλέξης, διαμέτρου 2,70 ή 3,00 mm, με εξαγωνικές οπές ελεύθερων διαστάσεων 8x10 cm, του γαλβανισμένου σύρματος ραφής Φ 2,20 ή 2,40 mm (κατ' αντιστοιχία με την ως άνω διάμετρο του σύρματος των φατνών) και του γαλβανισμένου σύρματος ενίσχυσης των ακμών κατά τις επιμήκεις πλευρές των φατνών, Φ 3,40 ή 3,90 mm (κατ' αντιστοιχία με την ως άνω διάμετρο του σύρματος των φατνών), · η δαπάνη μεταφοράς τους επί τόπου του έργου με τις φορτοεκφορτώσεις και τις πλάγιες μεταφορές. Τιμή ανά χιλιόγραμμο συρματοπλέγματος, ανάλογα με τον τύπο προστασίας του σύρματος από το οποίο κατασκευάζεται το πλέγμα. ( 1 Kg ) Χιλιόγραμμο (Κιλό) ΕΥΡΩ (Ολογράφως): ΔΥΟ ΚΑΙ ΣΑΡΑΝΤΑ ΛΕΠΤΑ (Αριθμητικώς): 2,40

[...]ΑΤ ... Φάτνες από συρματοπλέγμα. Πλήρωση φατνών. Κωδ. αναθεώρησης : ... 100,00% Πλήρωση έτοιμων συρματοκιβωτίων ή συρματοκυλίνδρων (φατνών) με κροκάλες συλλεκτές ή λίθους λατομείου διαστάσεων μεγαλύτερων από τη διάμετρο του βρόγχου των συρματοπλεγμάτων αλλά μικρότερων από 0,25 m, σύμφωνα με την ... " Συρματοκιβώτια προστασίας κοίτης, πρανών και επιχωμάτων (Serasanetti)". Στη τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: · η προμήθεια και μεταφορά επί τόπου του έργου με τις φορτοεκφορτώσεις, · σταλίες κλπ, των απαιτούμενων κροκαλών ή λίθων λατομείου, · η προσέγγιση και η τοποθέτησή τους στις φάτνες με χρήση μηχανικού εξοπλισμού και χειρωνακτική υποβοήθηση, σε οποιαδήποτε θέση κατασκευής. Τιμή ανά κυβικό μέτρο πλήρωσης ετοιμών συρματοκιβωτίων ή συρματοκυλίνδρων. ( 1 m<sup>3</sup> ) Κυβικό μέτρο ΕΥΡΩ (Ολογράφως): ΕΙΚΟΣΙ ΔΥΟ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΛΕΠΤΑ (Αριθμητικώς): 22,70 [\*] (15,10+0,19x40,00)

23. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο; ό.η., αρ. περ. 642' Β. Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», ΕφημΔΔ 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.), ομοίως Μ. Στασινόπουλο, Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων, Αθήνα, 1982, σ. 341, ο οποίος εύστοχα αναφέρει ότι «ο επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας» και διευκρινίζει πως «η διείσδυση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» σελ. 381 ο.π).

24. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>).

25. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Συγκεκριμένα, η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων. Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία δε είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη (βλ. ΑΕΠΠ 663/2019). Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν ανατιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣτΕ 2418/1976, 1061/1981).

26. Επειδή, όπως γίνεται δεκτό από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας ο βάσει των εκδοθεισών εγκυκλίων υπολογισμός των γενικών εξόδων του εργοταξίου του προς κατασκευή έργου, δεν έχει την έννοια ότι, κατά την αιτιολόγηση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς αποκλείεται η εκ μέρους διαγωνιζομένου επίκληση και απόδειξη της συνδρομής για την επιχείρησή του ειδικών συνθηκών αναφορικά με την εγκατάσταση και την λειτουργία του συγκεκριμένου εργοταξίου, εν όψει των οποίων ειδικών συνθηκών ο διαγωνιζόμενος εξοικονομεί δαπάνη σε σχέση με την προκύπτουσα από την εν λόγω εγκύκλιο και επομένως δεν μπορεί βασίμως να υποστηριχθεί ότι ο υπολογισμός αυτός έχει ως αποτέλεσμα να εξισώνονται αυθαίρετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι (πρβλ σχετ. ΣτΕ ΕΑ 769/2005, 280/2005, 279/2005. ΔΕΦΑΘ Μονομ. 148/2020). Επίσης, τα γενικά έξοδα υπολογίζονται κατ' αρχήν με βάση τον προϋπολογισμό του έργου και όχι με βάση την προσφορά του αναδόχου (πρβλ σχετ. ΣτΕ 3638/2008, ΣτΕ ΕΑ 79/2006, 787/2005, όπου κρίνεται εσφαλμένος ο υπολογισμός μηχανόσημου βάσει της προσφοράς του διαγωνιζομένου).

27. Επειδή, η ασφάλεια του δικαίου επιβάλλει να υφίσταται ένα αντικειμενικά σταθερό σημείο, κατά το οποίο να υπολογίζεται το κόστος για την προμήθεια των υλικών που απαιτούνται για την εκτέλεση ενός έργου, το σημείο δε αυτό είναι το χρονικό σημείο υποβολής των προσφορών,

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

τουλάχιστον στην περίπτωση κατά την οποία τίθεται ζήτημα αιτιολόγησης ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών κατ' άρθρο 88 του Ν 4412/2016. Δεν είναι δε δυνατόν η υποβληθείσα σε προγενέστερο χρονικό σημείο προσφορά να αιτιολογείται, όσον αφορά το κόστος που απαιτείται με την τιμή κατά τον χρόνο αιτιολόγησης. Διαφορετική εκδοχή θα είχε ως συνέπεια η προσφορά μιας εταιρείας να εξαρτάται από διακυμάνσεις τιμών μελλοντικές και αβέβαιες ενδεχομένως και εις βάρος της στην περίπτωση που τα υλικά ακρίβαιναν σε χρονικό σημείο μετά την υποβολή των οικονομικών προσφορών (ΔΕΦΑΘ 252/2020). Περαιτέρω, ως έχει κριθεί, από την ίδια διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 88 του Ν 4412/2016, ερμηνευομένη σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 2 περ. 6' υποπ. ββ' του άρθρου 95 του ίδιου νόμου σύμφωνα με τις οποίες στις τιμές της προσφοράς περιλαμβάνεται, ως αναγκαίο στοιχείο, και το προσδοκώμενο όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης από την εκτέλεση του δημοπρατούμενου έργου, προκύπτει ότι εάν υπερβολικά χαμηλή προσφορά εργοληπτικής επιχείρησης κριθεί, κατά την ειδική διαδικασία εξετάσεως της αιτιολογίας αυτής, αναίτιολογητη, με συνέπεια να εμφανίζεται ζημιογόνος για την προσφέρουσα εργοληπτική επιχείρηση σε σχέση με τις προβλεπόμενες εργασίες του δημοπρατούμενου έργου, η προσφορά είναι μη νόμιμη και η εργοληπτική επιχείρηση αποκλείεται, για το λόγο αυτό, από τον διαγωνισμό (ΔΕΦΑΘ 252/2020).

28. Επειδή, το δώρο Χριστουγέννων, όπως και το δώρο Πάσχα και το επίδομα αδείας, κατοχυρώθηκαν με την Εθνική Γενική ΣΣΕ του έτους 2010 (άρθρο 1) για τους εργαζόμενους ιδιωτικού δικαίου σε όλη την ελληνική επικράτεια. Οι διατάξεις του θεσμικού πλαισίου για τα δώρα εορτών είναι δημοσίας τάξεως, με συνέπεια να μην επιτρέπεται και να είναι άκυρη κάθε αντίθετη ρητή ή σιωπηρή συμφωνία, καθώς και η παραίτηση του εργαζόμενου από την αξίωση καταβολής τους. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όλοι οι μισθωτοί που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης σε οποιοδήποτε εργοδότη δικαιούνται Δώρα Εορτών. Για τον υπολογισμό του ποσού των Δώρων λαμβάνεται υπόψη ο τρόπος αμοιβής των μισθωτών δηλαδή αν αμείβονται με ημερομίσθιο ή με μισθό. Η χρονική περίοδος που

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

υπολογίζεται το Δώρο Χριστουγέννων αρχίζει από την 1η Μαΐου μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους. Έτσι, οι εργαζόμενοι που η σχέση εργασίας τους με τον εργοδότη είχε διάρκεια χωρίς διακοπή όλη τη χρονική περίοδο που αναφέραμε δηλαδή από 1ης Μαΐου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου κάθε έτους, δικαιούνται ολόκληρο το Δώρο που είναι ίσο με ένα (1) μηνιαίο μισθό για τους αμειβόμενους με μισθό και με 25 ημερομίσθια για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο. Όσοι όμως από τους παραπάνω μισθωτούς, που η σχέση τους με τον εργοδότη δεν διήρκεσε ολόκληρο το χρονικό διάστημα (από 1/5 έως και 31/12), δικαιούνται να λάβουν τμήμα του δώρου ανάλογο με τη χρονική διάρκεια της εργασιακής τους σχέσης. Σε αυτή τη περίπτωση το δώρο Χριστουγέννων υπολογίζεται ως εξής:  $2/25$  του μηνιαίου μισθού ή 2 ημερομίσθια - ανάλογα με το πώς αμείβονται - για κάθε 19 ημερολογιακές ημέρες διάρκειας της εργασιακής σχέσης. Ακόμα και οι μισθωτοί που εργάστηκαν χρονικό διάστημα μικρότερο των 19 ημερών δικαιούνται ανάλογο κλάσμα του δώρου. Βάση για τον υπολογισμό του δώρου αποτελούν οι αποδοχές που πραγματικά καταβάλλονται στους μισθωτούς κατά την 10η Δεκεμβρίου. Σε περίπτωση που η εργασιακή σχέση έχει λυθεί πριν από τις παραπάνω ημερομηνίες το δώρο Χριστουγέννων υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές που καταβάλλονταν την ημέρα που λύθηκε η εργασιακή σχέση. Σαν καταβαλλόμενος μισθός ή ημερομίσθιο είναι το σύνολο των τακτικών αποδοχών. Στη έννοια των τακτικών αποδοχών περιλαμβάνονται ο μισθός ή το ημερομίσθιο, καθώς και κάθε άλλη παροχή (είτε σε χρήμα είτε σε είδος, όπως τροφή, κατοικία κλπ.) εφόσον καταβάλλεται από τον εργοδότη σαν αντάλλαγμα της παρεχόμενης από τον μισθωτό εργασίας, τακτικά κάθε μήνα, ή κατ' επανάληψη, περιοδικά, κατά ορισμένα διαστήματα του χρόνου. Στην έννοια των τακτικών αποδοχών, σύμφωνα με τη νομολογία των δικαστηρίων εντάσσονται επίσης και: - το επίδομα αδείας: για τον υπολογισμό στο δώρο της αναλογίας του επιδόματος αδείας πολλαπλασιάζουμε το συνολικό ποσό του δώρου που δικαιούται ο μισθωτός επί τον συντελεστή 0,041666- η αμοιβή της νόμιμης υπερωρίας ,εφόσον παρέχεται τακτικά - η αμοιβή της υπερεργασίας, εφόσον η εργασία αυτή πραγματοποιείται τακτικά- η αμοιβή για εργασία την Κυριακή και σε εξαιρετικές γιορτές ή σε νυκτερινές ώρες,

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

εφόσον η απασχόληση είναι τακτική και μόνιμη. - η πρόσθετη αμοιβή που δίνεται από τον εργοδότη οικειοθελώς για μεγαλύτερη παραγωγική απόδοση (πριμ), όταν επαναλαμβάνεται για μεγάλο χρονικό διάστημα και σε τακτά χρονικά διαστήματα. - το επίδομα μη απουσίας (τακτικότητας)- το επίδομα κατοικίας. Παρομοίως, όλοι οι μισθωτοί που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου δικαιούνται να λάβουν από τον εργοδότη τους Δώρο Πάσχα. Για τον υπολογισμό του ποσού του Δώρου Πάσχα λαμβάνεται υπόψη ο τρόπος αμοιβής των μισθωτών δηλαδή αν αμείβονται με ημερομίσθιο ή με μισθό. Η χρονική περίοδος που υπολογίζεται το Δώρο αρχίζει από την 1 Ιανουαρίου μέχρι 30 Απριλίου κάθε έτους. Συνεπώς, αν κάποιος εργαστεί ολόκληρο το ανωτέρω χρονικό διάστημα δικαιούται να λάβει μισό μηνιαίο μισθό αν αμείβεται με μισθό και 15 ημερομίσθια αν αμείβεται με ημερομίσθιο. Σε περίπτωση όμως που η σχέση εργασίας κάποιου μισθωτού με τον εργοδότη του δεν είχε διάρκεια ολόκληρο το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα είτε γιατί αποχώρησε οικειοθελώς από την εργασία του, είτε γιατί απολύθηκε, δικαιούται να λάβει αναλογία Δώρου η οποία υπολογίζεται ως εξής: Προκειμένου για αμειβόμενο με μισθό, ποσό ίσο με 1/15 του μισού μηνιαίου μισθού ή ένα ημερομίσθιο ανάλογα με το συμφωνημένο τρόπο αμοιβής, για κάθε 8 (οκτώ) ημερολογιακές ημέρες. Σε περίπτωση που κάποιος εργαστεί λιγότερο από οκτώ ημέρες δικαιούται ανάλογο κλάσμα για Δώρο Πάσχα. Βάση υπολογισμού του δώρου αποτελούν οι αποδοχές που πραγματικά καταβάλλονται στους μισθωτούς κατά την 15η ημέρα πριν από το Πάσχα. Σε περίπτωση που η εργασιακή σχέση έχει λυθεί πριν από την παραπάνω ημερομηνία το Δώρο Πάσχα υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές που καταβάλλονταν την ημέρα που λύθηκε η εργασιακή σχέση. Σαν καταβαλλόμενος μισθός ή ημερομίσθιο είναι το σύνολο των τακτικών αποδοχών. Στη έννοια των τακτικών αποδοχών περιλαμβάνονται ο μισθός ή το ημερομίσθιο, καθώς και κάθε άλλη παροχή (είτε σε χρήμα είτε σε είδος, όπως υπερεργασία, νόμιμη υπερωρία, επίδομα αδείας, επίδομα ισολογισμού, επιδόματα για τροφή, κατοικία, κτλ) εφ' όσον καταβάλλεται από τον εργοδότη σαν αντάλλαγμα της παρεχόμενης από τον μισθωτό εργασίας, τακτικά κάθε

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

μήνα, ή κατ' επανάληψη περιοδικά σε ορισμένα διαστήματα του χρόνου. Στις τακτικές αποδοχές συνυπολογίζεται και το επίδομα αδείας. Συνεπώς ο μισθωτός θα λάβει το Δώρο Πάσχα προσαυξημένο με τον συντελεστή αδείας ο οποίος ανέρχεται σε 0,041666. Ακόμη, δημοσίας τάξης είναι οι διατάξεις σχετικά και με το επίδομα αδείας. Το επίδομα αδείας κατοχυρώθηκε με το άρθρο 2 της Εθνικής Γενικής ΣΣΕ του 2010, το οποίο αναφέρει τα εξής: «Ο μισθωτός που θεμελιώνει δικαίωμα κανονικής άδειας αναψυχής, αυτούσιας ή σε χρήμα δικαιούται να λάβει και το επίδομα αδείας, το οποίο αποτελεί τακτικές αποδοχές του, υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο που υπολογίζονται και οι αποδοχές άδειας και υπόκειται στους ίδιους κανόνες με αυτές. ο επίδομα αδείας ισούται με το σύνολο των πράγματι καταβαλλόμενων τακτικών συνήθων αποδοχών της άδειας, με τον περιορισμό ότι δεν μπορεί να υπερβαίνει τις αποδοχές 15 ημερών γι' αυτούς που αμείβονται με μηνιαίο μισθό και 13 ημερών γι' αυτούς που αμείβονται με ημερομίσθιο ή κατά μονάδα εργασίας ή με ποσοστά ή και με άλλο τρόπο. Το αντίστοιχο επίδομα αδείας προκαταβάλλεται κατά τη λήψη της άδειας αναψυχής ή τμήματος αυτής μαζί με τις αποδοχές αδείας. Στην περίπτωση που ο εργοδότης δεν χορηγεί την άδεια που αιτήθηκε ο εργαζόμενος, έως το τέλος Μαρτίου του επόμενου ημερολογιακού έτους, οφείλει να καταβάλει τις αποδοχές του οφειλόμενου χρόνου αδείας με προσαύξηση 100%, συν το επίδομα αδείας [βλ. (ΑΠΟΦ. 19040/7.12.1981 Υπ. Οικονομικών και Εργασίας «Επιδόματα (δώρα) εορτών (ΦΕΚ 742, τεύχος Β΄ της 9.12.81), 15.7.10 ΕΓΣΣΕ (Άρθρο 1 και Προσάρτημα - ΔΕΝ 2010, σελ. 973)].

29. Επειδή, αναφορικά με τον λόγο της προσφυγής που αφορά τον οικονομικό φορέα «...», σημειώνονται τα ακόλουθα: Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, η αναθέτουσα αρχή έκρινε, κατά τεκμήριο, την προσφορά, μεταξύ άλλων του ως άνω οικονομικού φορέα, ως ασυνήθιστα χαμηλή, αξιολογώντας την υπό το πρίσμα του άρθρου 88 Ν.4412/2016, ως τροποποιημένο ισχύει και το αντίστοιχο άρθρο 4.1 της διακήρυξης, τα οποία εισάγουν (μαχητό) τεκμήριο περί της ύπαρξης ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς στην περίπτωση κατά την οποία το



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

ποσοστό έκπτωσης μιας προσφοράς υπερβαίνει κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες τον μέσο όρο έκπτωσης των λοιπών προσφορών.

30. Επειδή, κατόπιν σχετικής προσκλήσεως της αναθέτουσας αρχής, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε στην προβλεπόμενη προθεσμία την αιτιολόγηση της προσφοράς του, ως φέρων το βάρος ανατροπής του εκ του Νόμου τιθέμενου μαχητού τεκμηρίου, σύμφωνα με το οποίο η προσφορά του θεωρείται *prima facie* ασυνήθιστα χαμηλή. Προς τούτο, ο ίδιος επέλεξε να αιτιολογήσει την προσφορά του ακολουθώντας τα επιμέρους κονδύλια της κατηγορίας άμεσα και έμμεσα έξοδα της εγκυκλίου 9/2017.

31. Επειδή, ειδικότερα, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αιτιολόγησης της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...», ως βάση για την αιτιολόγηση του υπολογισμού του άμεσους κόστους της Ομάδας Β και συγκεκριμένα του κόστους για την προμήθεια των προσφερόμενων συρματοκιβωτίων από πλέγμα με απλό γαλβάνισμα, για την ποσότητα σε τεμάχια όπως αυτή περιγράφεται στα συμβατικά τεύχη του έργου και σύμφωνα με την παράγραφο ΑΤ 14 του Τιμολογίου Μελέτης, λήφθηκε υπόψη η προσφορά της εταιρείας ..., η οποία ανέρχεται στο ποσό των 1,59 ευρώ/κιλό. Προς τούτο ο οικονομικός φορέας «...» προσκόμισε συνημμένη στην αιτιολόγησή του την από 1-11-2021 προσφορά της ως άνω εταιρείας, στην οποία αναγράφονται επί λέξει τα εξής: «[...]αυτή την στιγμή για zinc-Συρματοκιβώτια-8X10-3mm, η τιμή είναι 1,59€/kg+ΦΠΑ (για παράδοση επί αυτοκινήτου στο έργο)[...]. Πλην, όμως, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, εσφαλμένως η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την ως άνω αιτιολόγηση της προσφοράς του ως άνω οικονομικού φορέα, η οποία στηρίζεται σε δεδομένα που δεν ανατρέχουν στον χρόνο υποβολής της προσφοράς αλλά τα οποία έπονται αυτού και τούτο διότι κρίσιμος χρόνος για την αξιολόγηση της προσφοράς είναι ο χρόνος υποβολής της και η αιτιολόγηση αυτής δεν μπορεί παρά ν'αφορά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο. Τούτο δε διότι δεν είναι δυνατόν η υποβληθείσα σε προγενέστερο χρονικό σημείο προσφορά να αιτιολογείται, όσον αφορά το κόστος που απαιτείται με την τιμή κατά τον χρόνο αιτιολόγησης. Διαφορετική εκδοχή θα είχε ως συνέπεια η προσφορά μιας εταιρείας να εξαρτάται από διακυμάνσεις τιμών

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

μελλοντικές και αβέβαιες ενδεχομένως και εις βάρος της στην περίπτωση που τα υλικά ακρίβαιναν σε χρονικό σημείο μετά την υποβολή των οικονομικών προσφορών κάτι που από μόνο του θέτει σε διακινδύνευση την εκτέλεση του έργου αυτή καθ'εαυτή. Άλλωστε, η ίδια η ως άνω προσφορά καταλείπει περιθώριο αμφιβολίας σχετικά με το ποια είναι η τελική τιμή και το αν αυτή θα παραμείνει σταθερή καθώς ρητώς αναφέρεται σε αυτή ότι: *«αυτή την στιγμή ...η τιμή...είναι...»*. Κατόπιν των ανωτέρω, απορριπτέος τυγχάνει ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι *«δεν υπάρχει σχετική επιταγή από τον Νόμο οι προσφορές των προμηθευτών να έχουν ημερομηνία που να καλύπτει την ημερομηνία του διαγωνισμού όπως π.χ. οι φορολογικές και οι ασφαλιστικές ενημερότητες. Επιπλέον, θεωρούμε ότι οι χρονικές αποστάσεις μεταξύ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, ήτοι 6.10.2021 και των αναγραφόμενων ημερομηνιών των προσφορών των προμηθευτών ήτοι 18.10.2021, 25.10.2021 και 1.11.2021, οι οποίες κατατέθηκαν από την ..... και 1.11.2021 που κατατέθηκαν από την εταιρεία «...», είναι πολύ μικρές και μη ικανές να τροποποιήσουν το οικονομικό μέγεθος των κατατιθέμενων προσφορών. Κατά την διάρκεια εκτέλεσης ενός έργου μπορούν να τροποποιηθούν οι τιμές των υλικών (όπως στην παρούσα συγκυρία λόγω COVID-19), όμως τα έργα εξακολουθούν να εκτελούνται με τις οικονομικές προσφορές που κατέθεσαν οι οικονομικοί φορείς κατά τον διαγωνισμό»*, καθώς, ναι μεν δεν υπάρχει επιταγή από τον Νόμο αναφορικά με το χρόνο προσκόμισης της προσφοράς του προμηθευτή του υποψηφίου, ωστόσο, ο νόμος επιτάσσει την αιτιολόγηση μιας κατά τεκμήριο ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, όπως είναι η παρούσα, ενώ κρίσιμο εν προκειμένω ζήτημα δεν είναι η ημερομηνία που φέρει η προσφορά του προμηθευτή, αλλά η αμφιβολία που δημιουργείται αναφορικά με το πραγματικό κόστος της προμήθειας, το οποίο κλήθηκε να αιτιολογήσει ο συμμετέχων καθώς και η σταθερότητα αυτού καθόλη τη διάρκεια της σύμβασης, που σαφέστατα επηρεάζει το κόστος-και μάλιστα το άμεσο κόστος που εξ ορισμού συνδέεται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης-και το οποίο καλείται να αιτιολογήσει ο προσφέρων. Εν προκειμένω δε από την ίδια την προσφορά της εταιρείας Maccaferi Hellas, η οποία προσκομίστηκε προς δικαιολόγηση του ασυνήθιστα

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

χαμηλού του συγκεκριμένου κονδυλίου προκύπτει ότι το αναφερόμενο σε αυτήν ποσό τη δεσμεύει μόνο για το χρονικό σημείο -«αυτή τη στιγμή»- που δίδεται η προσφορά και όχι ότι αυτό το ποσό αντιστοιχεί ή μπορεί να ληφθεί ως βάση υπολογισμού της προσφοράς που δόθηκε και το οποίο, σύμφωνα με το Νόμο και τη διακήρυξη πρέπει να παραμείνει αμετάβλητο καθόλη τη διάρκεια της σύμβασης, ώστε τελικά να μην διακυβεύεται η εκτέλεση της σύμβασης αυτής καθ'εαυτής.

32. Επειδή, περαιτέρω, σε ο,τι αφορά την αιτιολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» για το άμεσο κόστος προμήθειας υλικού λιθορριπών και πλήρωσης με συρματόπλεγμα των φατνών, ήτοι για τις παραγράφους ΑΤ 12 και 16 του Τιμολογίου Μελέτης, η οποία στηρίζεται στην από 1.11.2021 προσφορά της εταιρείας ..., εσφαλμένως και χωρίς νόμιμη αιτιολογία έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή καθώς από το περιεχόμενο της προσφοράς της εταιρείας ..., η οποία, σημειωτέον, έχει δοθεί κατά τον χρόνο αιτιολόγησης (1.11.2021) και όχι υποβολής των προσφορών, ούτε και ανατρέχει σε αυτόν, προκύπτει ότι αυτή δεν είναι σταθερή αλλά έχει περιορισμένη διάρκεια, ώστε δεν επαρκεί για την αιτιολόγηση της προσφοράς του συμμετέχοντος οικονομικού φορέα που στηρίζεται σε αυτήν αφού δεν είναι σαφές ότι ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς και ότι θα ισχύει και στο μέλλον. Ειδικότερα δε αναφέρεται στην προσφορά της εταιρείας ...: «[...] προμήθεια λίθων λατομείου[...]πλήρωση φατνών [...]για 51.500m<sup>3</sup> 5,80€ ton[...]προμήθεια λίθων [...]λιθορριπές προστασίας κοίτης και πρανών [...]2.000m<sup>3</sup> 5,50€ ton[...]διάρκειας ισχύος προσφοράς 3 μήνες[...]». Απορριπτέοι δε τυγχάνουν οι όμοιοι ως άνω (βλ. την αμέσως προηγούμενη σκέψη 31) ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και για τους ίδιους λόγους, αφού και στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν αιτιολογείται επαρκώς το προσφερόμενο ως άνω ποσό του άμεσου κόστους, αλλά δημιουργείται ασάφεια και αμφιβολία ακόμα και για το ουσιώδες ζήτημα του αν πράγματι το προσφερόμενο ποσό είναι το αναγραφόμενο στην αιτιολόγηση και αν θα παραμείνει σταθερό.

33. Επειδή, ο ως άνω οικονομικός φορέας «...», στην αιτιολόγηση της προσφοράς του προβλέπει τα ακόλουθα αναφορικά με το κεφάλαιο Α'

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ των ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ: «Α) ΣΤΑΘΕΡΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ • Εξασφάλιση και διαμόρφωση εργοταξιακών χώρων για την ανέγερση κτιρίων και λοιπών και βοηθητικών εγκαταστάσεων – δεν απαιτείται • Περίφραξη, φύλαξη εργοταξιακών εγκαταστάσεων, εξασφάλιση υδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος κλπ – δεν απαιτείται • Απομάκρυνση υπαρχόντων εργοταξιακών εγκαταστάσεων – δεν απαιτείται [...] Ασφάλιση έργου. Από παρόμοιο έργο προκύπτει  $0,2\% \cdot 3.630.144,08 = 7.260,29 \text{ €}$  [...] Τα επισφαλή γενικά έξοδα πάσης φύσεως και οι δαπάνες δημοσιότητας του έργου - Με βάση την εγκύκλιο 9 (25/4/2017) το προτεινόμενο ποσοστό είναι  $0,07\%$  του προϋπολογισμού μελέτης (προ ΓΕ %ΟΕ):  $4.742.352,60 \cdot 0,07\% = 3.320,35 \text{ €}$  [...]». Πλην, όμως, ως προβλέπεται στην ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, ο ανάδοχος έχει, μεταξύ άλλων, τις κάτωθι υποχρεώσεις: «[...]είναι υποχρεωμένος με δαπάνες του να εξασφαλίσει τους αναγκαίους χώρους εργοταξιακών εγκαταστάσεων» (παρ. 18.7), «Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να προβεί στην αναζήτηση, κατάληψη και διευθέτηση των κατάλληλων" χώρων στην άμεση περιοχή του έργου για την εγκατάσταση των εργοταξίων » (παρ. 24.1), «Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να εκτελέσει με δαπάνες του όλα τα έργα που θα απαιτηθούν για τη διαμόρφωση των εργοταξίων και για τις προσπελάσεις προς τους χώρους αυτούς» (παρ. 24.2), «Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος με δικές του δαπάνες να εγκαταστήσει στο εργοτάξιο όλα τα προβλεπόμενα από τους όρους υγιεινής ....» (παρ. 38.6) «Προετοιμασία εργοταξίου-μέτρα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) » (παρ. 43.2.4.1) «την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρου πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίου, νιπτήρων κτλ) (παρ. 43.2.4.1. ε) «εξασφάλιση μέτρων ατομικής προστασίας» (παρ. 43.2.4.1. στ). Συγχρόνως, ως προβλέπεται στο Τιμολόγιο Μελέτης και στα αντίστοιχα κεφάλαια της Εγκυκλίου 9/2017 (ανάλυση γενικών εξόδων και εργολαβικού κέρδους) «το ως άνω ποσοστό Γ.Ε. & Ο.Ε., ανέρχεται σε δέκα οκτώ τοις εκατό (18%) του προϋπολογισμού των εργασιών, όπως αυτός προκύπτει βάσει των τιμών του Τιμολογίου Προσφοράς του αναδόχου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και διακρίνεται σε: (α) Σταθερά έξοδα,

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

δηλαδή άπαξ αναλαμβανόμενα κατά τη διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες: (1) Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (2) Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (3) Περιφράξης ή/και διατάξεων επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (4) Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης. (5) Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους[...](8) Οι δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. (11) Ασφάλισης του έργου. (14) Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (π.χ. εξεύρεσης χώρων γραφείων και λοιπών εγκαταστάσεων, χρηματοοικονομικών εξόδων, απαιτήσεως για μελέτες που μπορεί να προκύψουν κατά την πορεία των εργασιών, εκτεταμένες διαφωνίες και απαίτηση ισχυρής νομικής υποστήριξης, απαιτήσεις για μέτρα προστασίας από μη ληφθείσες υπόψη ακραίες επιτόπου συνθήκες, κλοπές μη καλυπτόμενες από ασφάλιση). Συνεπώς, για τα ανωτέρω προβλεπόμενα κόστη με αριθμ. 1-5 του Τιμολογίου Μελέτης, που αντιστοιχούν στα κόστη με αριθμ. Α1-Α5 της Εγκυκλίου, η οποία, κατ'επιλογήν του συμμετέχοντος οικονομικού φορέα «...» επιλέχθηκε προς αιτιολόγηση της προσφοράς και η οποία προβλέπει συγκεκριμένα (προτεινόμενα) ποσοστά διαμόρφωσης του κόστους, τα οποία διαμορφώνονται, αντιστοίχως σε 0,05, 0,20, 0,05, 0,75, 0,015), αυτός προβλέπει μηδενικό κόστος, χωρίς καμία αιτιολόγηση, αναγράφοντας απλώς την ένδειξη «δεν απαιτείται», χωρίς καμία περαιτέρω επεξήγηση αυτής, και,

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

παραταύτα, η αιτιολόγηση της προσφοράς του έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή με αποτέλεσμα η προσβαλλομένη να πάσχει από πλημμέλεια. Το αυτό ισχύει και για το προβλεπόμενο στο Τιμολόγιο Μελέτης Κόστος με αριθμ. 8 και το αντίστοιχο Α9 της Εγκυκλίου «Δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας)», με προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο :0,30 για το οποίο ουδέν αναγράφει ο συμμετέχων στην αιτιολόγησή του, η οποία παραταύτα έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή. Ακόμη σχετικά με το προβλεπόμενο με αριθμ. 11 στο Τιμολόγιο Μελέτης κόστος Ασφάλισης έργου, ήτοι το αντίστοιχο Α12. «Ασφάλιση έργου» της Εγκυκλίου, με προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,50, υπολογίστηκε από τον συμμετέχοντα «... σε ποσοστό 0,2 % με την αναφορά «υπολογίζεται βάσει παρόμοιου έργου», χωρίς όμως το προσφερόμενο ποσοστό να αιτιολογείται από την παραπάνω αόριστη αναφορά, χωρίς την πραγματοποίηση συγκεκριμένων υπολογισμών, με τη λήψη υπόψη συγκεκριμένων παραμέτρων ή/και την προσκόμιση κατάλληλου παραστατικού. Παραταύτα και σε αυτή την περίπτωση η αιτιολόγηση, όπως εσφαλμένως, έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή ενώ, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, δεν παρασχέθηκαν επαρκείς επεξηγήσεις επί του συγκεκριμένου κόστους. Επίσης, σε ό,τι αφορά τα επισφαλή γενικά έξοδα πάσης φύσεως (11 Τιμολογίου Μελέτης και Α.12 της Εγκυκλίου) , τα οποία με βάση την εγκύκλιο υπολογίζονται σε προτεινόμενο ποσοστό 0,70 % του προϋπολογισμού μελέτης (προ ΓΕ %ΟΕ), υπολογίστηκε, χωρίς καμία απολύτως αιτιολόγηση από τον συμμετέχοντα σε ποσοστό 0,07%. Κατόπιν των ανωτέρω, για το στοιχείο Α1 της Εγκυκλίου, στο οποίο το προτεινόμενο ποσοστό κόστους είναι 0,05 κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 2.371,68 € [(4.743.352,60 (βλ. προϋπολογισμό Μελέτης προ Γ.Ε. - Ο.Ε) χ 0,05%), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .....: 0,00 €. Για το στοιχείο Α.2 της Εγκυκλίου, στο οποίο το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,20, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 9.486,71 €, (4.743.352,60 χ0,20), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... 0,00 €. Για

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

το στοιχείο Α.3 της Εγκυκλίου όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,05 και άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 2.371,68 €, (4.743.352,60 χ0,05), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 0,00 €. Για το στοιχείο Α.4 της Εγκυκλίου, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,75, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 35.575,14 € (4.743.352,60 χ 0,75), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 0,00 €. Για το στοιχείο Α.5 της Εγκυκλίου, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,15, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 7.115,03 € (4.743.352,60 χ 0,15), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ... είναι 0,00 €. Για το στοιχείο Α.9 της Εγκυκλίου, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,30, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 14.230,06 € (4.743.352,60 χ0,30), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 0,00 €. Για το στοιχείο Α12 της Εγκυκλίου, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,50, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 23.716,76 € (4.743.352,60Χ0,50), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 7.260,29 €. Συνεπώς το μερικό σύνολο των ανωτέρω στοιχείων του κεφαλαίου Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ της Εγκυκλίου και του Τιμολογίου της Μελέτης, ανέρχονται βάσει του προϋπολογισμού σε ποσό 185.716,75 €, ενώ το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ... σε ποσό 64.796,49 € και τούτο, ως ανωτέρω αναλυτικά εκτέθηκε, αναιτιολόγητα ή/ και με ελλιπή αιτιολογία κι, επομένως, εσφαλμένως έκανε δεκτή την ανωτέρω προσφορά η αναθέτουσα αρχή, η οποία ουδόλως εξέτασε την ανωτέρω αιτιολόγηση αλλά δέχθηκε αυτήν διαπιστώνοντας γενικώς και αορίστως ότι αυτή περιείχε τα απαιτούμενα στοιχεία.

34. Επειδή, ο ως άνω οικονομικός φορέας «....», στην αιτιολόγηση της προσφοράς του προβλέπει τα ακόλουθα αναφορικά με το κεφάλαιο Β) ΧΡΟΝΙΚΩΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ: 1. Χρήση – Λειτουργία των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών Δεν απαιτείται 2. Προσωπικό γενικής επιστάσεως και διοίκησης αναδόχου: Μηχανικός έργου –

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

1200,00€/μήνα – διάρκεια 36 μήνες = 43.200,00€ Κόστος εργατικού προσωπικού Το κόστος της εργατικής δαπάνης έχει υπολογιστεί στο κόστος κάθε άρθρου. 3. Νομική υποστήριξη: Με βάση την εγκύκλιο 9 (25/4/2017) το προτεινόμενο ποσοστό είναι 0,06% του προϋπολογισμού μελέτης (προ ΓΕ %ΟΕ):  $4.742.352,60 * 0,06\% = 2.178,09 \text{ €}$  4. Εξωτερικοί τεχνικοί σύμβουλοι με AD HOC μετάκληση: - Δεν απαιτείται 5. Για την εκτέλεση των καθηκόντων του προσωπικού (πχ χρήση αυτοκινήτων) – Δεν απαιτείται 6. Λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης (πχ γερανοί, οχήματα μεταφοράς κλπ) έχουν υπολογιστεί στην ανάλυση κόστους των επιμέρους άρθρων του προϋπολογισμού. 7. Μετρήσεις γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και λοιπούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς αυτούς: - Δεν απαιτείται 8. Συντήρηση του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο: Με βάση την εγκύκλιο 9 (25/4/2017) το προτεινόμενο ποσοστό είναι 0,25% του προϋπολογισμού μελέτης (προ ΓΕ %ΟΕ):  $4.742.352,60 * 0,25\% = 11.858,38 \text{ €}$  9. Χρηματοοικονομικό κόστος και κόστος δέσμευσης καταθέσεων για εγγυητικές: Δεν απαιτείται 10. Το αναλογούν σε σχέση με τη συμμετοχή του έργου στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης: Δεν απαιτείται, δεδομένου ότι η έδρα της επιχείρησης λειτουργεί με το ίδιο προσωπικό για περισσότερα από 1 έργα, δημόσια και ιδιωτικά. Περαιτέρω, ως προβλέπεται στο Τιμολόγιο Μελέτης και στα αντίστοιχα κεφάλαια της Εγκυκλίου 9/2017 : «το ως άνω ποσοστό Γ.Ε. & Ο.Ε., ανέρχεται σε δέκα οκτώ τοις εκατό (18%) του προϋπολογισμού των εργασιών, όπως αυτός προκύπτει βάσει των τιμών του Τιμολογίου Προσφοράς του αναδόχου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και διακρίνεται σε:[...] (β) Χρονικώς συνηρημένα έξοδα, δηλαδή εξαρτώμενα από τη χρονική διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες:

(1) Χρήσεως - λειτουργίας των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών (περιλαμβάνει τη χρήση των εγκαταστάσεων και χώρων καθαρών σύμφωνα με τις προβλέψεις των εγκεκριμένων Περιβαλλοντικών Όρων) (2) Προσωπικού γενικής επιστάσεως και διοίκησης του Αναδόχου και υπό την προϋπόθεση μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης στο έργο (σε περίπτωση μη μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης θα λαμβάνεται υπόψη



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

ο χρόνος απασχόλησης και η διαθεσιμότητα στο έργο). Ανηγγόμενες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για προβλεπόμενες νόμιμες αποζημιώσεις. Το επιστημονικό προσωπικό και οι επιστάτες, με εξειδικευμένο αντικείμενο (π.χ. χωματοουργικά, τεχνικά, ασφαλτικά) δεν περιλαμβάνονται. (3) Νομικής υποστήριξης (4) Εξωτερικών τεχνικών συμβούλων με ad hoc μετάκληση (5) Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού π.χ. χρήση αυτοκινήτων (6) Λειτουργίας μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού (7) Μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς αυτούς (8) Συντήρησης του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο (9) Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος (10) Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή/και λειτουργίας κοινοπραξίας. Τα ανωτέρω χρονικώς συνηρημένα έξοδα του Τιμολογίου Μελέτης προβλέπονται στα αντίστοιχα άρθρα Β1-Β10 της Εγκυκλίου με την πρόβλεψη συγκεκριμένου (προτεινόμενου) κόστους σε ποσοστό % του προϋπολογισμού του έργου προ ΓΕ και ΟΕ. Την ανωτέρω εγκύκλιο επέλεξε ο ως άνω συμμετέχων φορέας για να αιτιολογήσει την προσφορά του. Παρά τα ανωτέρω για το στοιχείο Β1 της Εγκυκλίου, με προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,70, ήτοι κόστος σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 33.203,47 € (4.743.352,60x4,00), η εταιρία .... υπολόγισε μηδενικό κόστος, χωρίς να παραθέσει καμία ειδική προς τούτο αιτιολόγηση. Αναφορικά δε με το στοιχείο Β2 της Εγκυκλίου, με προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο 4,00, ήτοι κόστος σύμφωνα με την Εγκύκλιο 189.734,10 € (4.743.352,60x4,00), το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ....: 43.200,00 €. Ωστόσο, δεδομένου του τρόπου παράθεσης του συγκεκριμένου κόστους ως ενιαία τιμή χωρίς ανάλυση του επιμέρους κόστους αυτής, ήτοι ποιο μέρος αντιστοιχεί στις αποδοχές, κόστος ασφάλισης, τυχόν δώρα κλπ, δεν προκύπτει η συμμόρφωση ή μη του συμμετέχοντος με τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, ιδίως δε σε ότι αφορά την τήρηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας, την καταβολή δώρων (Χριστουγέννων και Πάσχα) και

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

επιδόματος αδείας, τις οποίες κατά τους ειδικότερους όρους των άρθρων 4.1, 7.2 της διακήρυξης και 38.5 της Ε.Σ.Υ υποχρεούται επί ποινή αποκλεισμού να τηρεί ο συμμετέχων. Σε περίπτωση δε που αποδειχθεί ότι παραβιάζονται οι ως άνω διατάξεις η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, σύμφωνα με το Νόμο (άρθρο 88 Ν.4412/2016) και τη διακήρυξη (άρθρο 4.1) ν'απορρίψει την αιτιολόγηση, επομένως και την προσφορά του συμμετέχοντος, κατά δεσμία αρμοδιότητα. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή εσφαλμένως έκανε δεκτή την ως άνω προσφορά χωρίς να έχουν διευκρινιστεί τα ανωτέρω ζητήματα νομιμότητας της προσφοράς του οικονομικού φορέα ..., αλλά όφειλε να προβεί σε περαιτέρω διάλογο μαζί του, ζητώντας, επιπλέον, διευκρινίσεις, ως άλλωστε προβλέπεται και οφείλει (βλ. άρθρο 88 Ν.4412/2016). μέχρι την πλήρη διαφώτιση της υπόθεσης Περαιτέρω, για το στοιχείο Β3 το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 0,06, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.846,01

€, (4.743.352,60x0,06), ενώ το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία ... : 2.178,09 €, χωρίς, ωστόσο, να παρατίθεται καμία απολύτως αιτιολόγηση γ'αυτό το ποσό, όπως λ.χ οι ιδιαίτερες περιστάσεις του συμμετέχοντος χάρη στις οποίες το κόστος του ανωτέρω κονδυλίου διαμορφώνεται ως παραπάνω και όχι σύμφωνα με το προτεινόμενο κατά τη μεθοδολογία της Εγκυκλίου, που ο ίδιος ο προσφέρων επέλεξε προς αιτιολόγηση της προσφοράς του. Για το κονδύλιο Β4 της Εγκυκλίου, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,24, κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 11.384,05 €, το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία . είναι 0,00 €, χωρίς να παρατίθεται καμία απολύτως αιτιολόγηση. Για το κονδύλιο Β5, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,60, κι, επομένως το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 28.460,12 €, το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... : 0,00 €, χωρίς να παρατίθεται καμία απολύτως αιτιολόγηση. Περαιτέρω, αναφορικά με το κονδύλι Β6 της Εγκυκλίου, στο πλαίσιο του οποίου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,30, κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 14.230,06 €, το υπολογισθέν κόστος

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

από την εταιρία .... είναι 0,00 €, χωρίς καμία απολύτως αιτιολόγηση. Επίσης, το κονδύλι B7, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,20 κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται ε 9.486,71 €, το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 0,00 €, χωρίς να παρατίθεται καμία απολύτως αιτιολόγηση. Ακόμη για το κονδύλι B9., όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,80 κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 37.946,82 €, το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 0,00 €, χωρίς, ωστόσο, να παρατίθεται καμία αιτιολόγηση. Τέλος, αναφορικά με το κονδύλι B10, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 2,20, κι, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε 104.353,76 €, το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 0,00 €. Σχετικά, η ως άνω συμμετέχουσα εταιρεία προβάλλει ότι *«Δεν απαιτείται, δεδομένου ότι η έδρα της επιχείρησης λειτουργεί με το ίδιο προσωπικό για περισσότερα από 1 έργα, δημόσια και ιδιωτικά.* Πλην, όμως, η ανωτέρω αιτιολόγηση δεν είναι πλήρης κι εμπειριστατωμένη καθώς το συγκεκριμένο κονδύλι έχει συνταχθεί με την παραδοχή ότι το προβλεπόμενο ποσοστό (2,2%) έχει διαμορφωθεί με την παραδοχή της ταυτόχρονης εκτέλεσης περισσότερων έργων. Συνεπώς, το μερικό σύνολο των επιμέρους κονδυλίων του κεφαλαίου B σύμφωνα με το κόστος που προκύπτει από την Εγκύκλιο είναι 443.503,47 ευρώ, ενώ το υπολογισθέν κόστος από την εταιρία .... είναι 57.236,47 ευρώ.

35. Επειδή, κατόπιν όσων αναλυτικά εκτέθηκαν στις δύο προηγούμενες σκέψεις το μερικό σύνολο των κεφαλαίων A+B του έμμεσου κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο 629.222,20 ευρώ (A 185.716,75 + B 443.503, 47), ενώ σύμφωνα με την ως άνω συμμετέχουσα εταιρεία 122.032,26 (A 64.796,49 + B 57.236,47). Ήτοι, προκύπτει διαφορά ποσού 507.189,84 (629.222,20 – 122.032,26) ευρώ. Το ποσό αυτό της διαφοράς υπερκαλύπτει το προσδοκώμενο κέρδος της εταιρίας ....., που έχει υπολογίσει σε ποσό 300.605,27€ προ ΦΠΑ και αρκεί, άνευ άλλου τινός, για να καταστήσει ζημιογόνο και, συνεπώς, απορριπτέα την προσφορά της.

36. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η αιτιολόγηση της προσβαλλομένης πάσχει από πλημμέλεια και τούτο διότι: (α) η αναθέτουσα αρχή έλαβε ως δεδομένο το ζητούμενο, ήτοι δέχθηκε την αιτιολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα .... χωρίς να εξετάσει τα επιμέρους στοιχεία αυτής κατά την προτεινόμενη μεθοδολογία και ανάλυση, δεχόμενη με αόριστη αιτιολογία ότι αυτή διαθέτει όλα τα απαιτούμενα κατά το Νόμο στοιχεία, χωρίς να τα αναλύει κι επεξηγεί, πολλώ μάλλον ενώ αυτά αμφισβητούνται από έτερο συμμετέχοντα στη διαδικασία (β) Περαιτέρω δε αρκέστηκε στο γεγονός ότι για την ανάλυση της αιτιολόγησής του ο συμμετέχων στηρίχθηκε στη Εγκύκλιο, η οποία δεν προβλέπει δεσμευτικές προτάσεις για το κόστος («[...]Τα διαλαμβανόμενα στην Εγκύκλιο αυτή, που επικαλείται η προσφεύγουσα, δεν είναι δεσμευτικά αλλά όπως αναφέρεται και υπογραμμίζεται στο σώμα της Εγκυκλίου , πρόκειται για μια πρώτη αδρή προσέγγιση για την κατανομή των επιμέρους ποσοστών του έμμεσου κόστους του έργου, δηλαδή των Γενικών Εξόδων και ενός εύλογου προσδοκώμενου Εργολαβικού Οφέλους (ΓΕ & ΟΕ) και κατ' ουδένα τρόπο η Εγκύκλιος αυτή, υποκαθιστά την απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών του άρθρου 88 παρ.6 του Ν.4412/2016, η οποία πρόκειται να εκδοθεί για να προσδιορίσει επακριβώς τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών. Μέχρι τότε, το μοναδικό εργαλείο που διαθέτουν οι αναθέτουσες αρχές είναι τα αναφερόμενα στο αρθ. 88 παρ. 2 του Ν.4412/2016, με βάση τα οποία η Επιτροπή Διαγωνισμού συνέταξε το πρακτικό της και εξέτασε τόσο τις εξηγήσεις των δύο οικονομικών φορέων όσο και τα αναπτυσσόμενα στην παρούσα προσφυγή»), αγνοώντας, όμως, συγχρόνως το γεγονός ότι, εφόσον ο συμμετέχων επέλεξε να αιτιολογήσει την προσφορά του με βάση τα παραπάνω στοιχεία της Εγκυκλίου όφειλε να αιτιολογήσει ειδικώς κι εμπειριστατωμένα την απόκλιση από αυτά με βάση τις προσωπικές του περιστάσεις, ιδιότητες κλπ που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση, κάτι που, ωστόσο, ουδόλως έπραξε εν προκειμένω (γ) Ακόμη δε πέραν του παντελώς αναιτιολόγητου ορισμένων κονδυλίων, η αναθέτουσα αρχή αγνόησε το γεγονός ότι ορισμένα από τα κονδύλια έχρηζαν περαιτέρω διευκρίνησης γεγονός που έπρεπε να οδηγήσει σε περαιτέρω διάλογο με τον συμμετέχοντα έως ότου αυτά διαφωτιστούν, καθώς αυτό είναι το πραγματικό

60

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

νόημα της υπό κρίση διαδικασίας που καθιερώνει το άρθρο 88 Ν.4412/2016, που επιβάλλει τον διαρκή διάλογο της αναθέτουσας αρχής με τον προσφεύγοντα ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία αφενός μεν σχετικά με τη νομιμότητα της προσφοράς όπως π.χ εν προκειμένω με τα ανακύπτοντα ζητήματα ενδεχόμενης παραβίασης εργατικής νομοθεσίας και περαιτέρω για τη διαπίστωση της πραγματικής ικανότητάς του συμμετέχοντος να εκτελέσει το έργο χωρίς να προκύπτει ζημία του που θα θέσει σε διακινδύνευση το έργο αυτό καθ' εαυτό. Συνεπώς, ο παρών λόγος της προσφυγής περί ελλιπούς, άλλως πλημμελούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης και κατ' επέκταση εσφαλμένης αποδοχής της προσφοράς του οικονομικού φορέα .... πρέπει να γίνει δεκτός.

37. Επειδή, το επιμέρους κεφάλαιο ΑΤ 1 του Τιμολογίου Μελέτης προβλέπει τα ακόλουθα: «... 2.1 Φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφής γαιωδών ή ημιβραχωδών και αμμοχαλίκων με την μεταφορά σε οποιαδήποτε απόσταση. Κωδ. αναθεώρησης : ... 100,00%. Φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφής γαιωδών ή ημιβραχωδών εδαφών και αμμοχαλίκων, με την σταλία του αυτοκινήτου και την μεταφορά σε οποιαδήποτε απόσταση. Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή μόνον στην περίπτωση που η φορτοεκφόρτωση γίνεται ανεξάρτητα από τις εκσκαφές ή την παραγωγή αμμοχαλίκων στο πλαίσιο της εργολαβίας και υπό την προϋπόθεση ότι αυτό προβλέπεται από την μελέτη του έργου. Επιμέτρηση σε κυβικά μέτρα ( $m^3$ ) όγκου ορύγματος ή συμπυκνωμένου επιχώματος, Τιμή ανά κυβικό μέτρο ( $m^3$ ). 1  $m^3$  ) Κυβικό μέτρο ΕΥΡΩ (Ολογράφως): ΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΑ ΛΕΠΤΑ (Αριθμητικώς): 1,21 [\*] (0,33+0,25x3,50). Επίσης στο ΑΤ 16 του Τιμολογίου Μελέτης προβλέπεται ότι: «... Φάτνες από συρματοπλεγμά. Πλήρωση φατνών. Κωδ. αναθεώρησης : ... 100,00% Πλήρωση έτοιμων συρματοκιβωτίων ή συρματοκυλίνδρων (φατνών) με κροκάλες συλλεκτές ή λίθους λατομείου διαστάσεων μεγαλύτερων από τη διάμετρο του βρόγχου των συρματοπλεγμάτων αλλά μικρότερων από 0,25 m, σύμφωνα με την ... “ Συρματοκιβώτια προστασίας κοίτης, πρανών και επιχωμάτων (Serasanetti)”. Στη τιμή μονάδας περιλαμβάνονται: · η προμήθεια και μεταφορά επί τόπου του έργου με τις φορτοεκφορτώσεις, · σταλίες κλπ, των απαιτούμενων κροκαλών ή λίθων λατομείου, · η προσέγγιση και η

61

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

τοποθέτησή τους στις φάντες με χρήση μηχανικού εξοπλισμού και χειρωνακτική υποβοήθηση, σε οποιαδήποτε θέση κατασκευής. Τιμή ανά κυβικό μέτρο πλήρωσης ετοιμών συρματοκιβωτίων ή συρματοκυλίνδρων. ( 1 m<sup>3</sup> ) Κυβικό μέτρο ΕΥΡΩ (Ολογράφως): ΕΙΚΟΣΙ ΔΥΟ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΛΕΠΤΑ (Αριθμητικώς): 22,70 [\*] (15,10+0,19x40,00). Ακόμη, όπως προκύπτει από την αιτιολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» και ειδικότερα από την ανάλυση του άμεσου κόστους, ως προσδιορίζεται στην παράγραφο ΑΤ 1 του Τιμολογίου Μελέτης «φορτοεκφόρτωση προϊόντων εκσκαφής γαιωδών ή ημιβραχώδων και αμμοχαλίκων με τη μεταφορά σε οποιοδήποτε απόσταση», ως κόστος μεταφοράς λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία/μεταβλητές: κόστος του οδηγού = 0,13 €/m<sup>3</sup>, κόστος καυσίμου = 0,214 €/m<sup>3</sup>, ήτοι Σύνολο = 0,344 €/m<sup>3</sup>. Ειδικότερα, στην αιτιολόγηση της προσφοράς αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Κόστος Μεταφορικών Το κόστος των μεταφορικών αποτελείται από τις παρακάτω συνιστώσες (ιδιότητα φορτηγά): 1. κόστος οδηγού βάσει ΑΠΔ Αυγούστου 2021 Το μηνιαίο κόστος ενός οδηγού 1251,81 € x 14/12 = 1.459,50 € / μήνα Το ημερήσιο κόστος : 1.460,45/25 = 58,42 € / ημέρα 58,42/7,5 ώρες = 7,79 €/ώρα > 7,79 / (4\*15) = 0,13 €/μ<sup>3</sup> 2. κόστος καυσίμου Η απόσταση που θα διανύει το φορτηγό από και προς το έργο είναι : 6 χλμ/δρομολόγιο (3χλμ x 2) και μπορεί να εκτελεί 4 δρομολόγια/ώρα Η κατανάλωση καυσίμου είναι : 0,5 lit/km, Άρα, 6 km x 0,5 lit/km = 3 lit καύσιμο x 1,07 €/lit = 3,21 € > 3,21/15 = 0,214 €/μ<sup>3</sup> Βάσει της εμπειρίας μας από την κατασκευή ίδιου έργου, το κόστος της φορτοεκφόρτωσης, δηλαδή ο φορτωτής που θα χρησιμοποιηθεί, τα απαιτούμενα καύσιμα και το κόστος του χειριστή μηχανήματος ανέρχονται σε 0,65 €/μ<sup>3</sup> Συνεπώς : η φορτοεκφόρτωση με την μεταφορά κοστίζουν: (0,13+0,214) + 0,65 = 0,984 € / m<sup>3</sup> Πολλαπλασιάζοντας με την ποσότητα του άρθρου: 0,984 x 252.500,00 = 248.460,00 € Μετά τον παραπάνω υπολογισμό το κόστος της Α ΟΜΑΔΑΣ ανέρχεται σε 755.887,60€». Ακόμη, στο πλαίσιο του κονδυλίου ΑΤ 16 της Μελέτης για τη μεταφορά του υλικού πλήρωσης φαντών υπολογίζονται, στα έξοδα του φορτηγού, η δαπάνη για καύσιμα (96,30€/μέρα) και για τον οδηγό 58,42€/μέρα. Ειδικότερα, ο προσφέρων αναφέρει στην αιτιολόγηση «άρθρο 16 - Φάντες από συρματοπλέγματα.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Πλήρωση φατνών. Η προσφορά που έχουμε από τα λατομεία της επιχείρησης ... ανέρχεται σε 5,80 €/ton. Η απόσταση των λατομείων από το έργο είναι 30 km, συνεπώς το κόστος κάθε φορτίου 15 m<sup>3</sup> αντιστοιχεί σε καύσιμο 60 km και ένα οδηγό. Το φορτηγό μπορεί να εκτελεί 3 δρομολόγια ημερησίως. Συνεπώς: 60km x 0,5 lit/km = 30 lit x 3 δρομολόγια = 90 lit/ημέρα x 1,07 €/lit = 96,30 € /ημέρα + ημερήσιο κόστος οδηγού 58,42 € = 154,72 € είναι το ημερήσιο κόστος για την μεταφορά 15 x 3 = 45 m<sup>3</sup> Η προσφορά για την αγορά των λίθων είναι 5,80 €/ton 5,80 x 1,5 = 8,70 €/ m<sup>3</sup> όπου 1,5 το ειδικό βάρος του υλικού (βάσει Β.Δ. 325/31-12- 1945, καθώς και του Ευροκώδικά 1) Συνολικό κόστος υλικού: • αγορά υλικού: 8,70 €/ m<sup>3</sup> • μεταφορά : 3,44 €/ m<sup>3</sup> • τοποθέτηση εντός των συρματοκιβωτίων: Απαιτούνται 6,00€/μ<sup>3</sup> για το κόστος του μηχανήματος, (συμπεριλαμβανομένου του χειριστή) βάσει της εμπειρίας της εταιρείας στην κατασκευή ίδιου έργου. Σύνολο : 18,14 €/ m<sup>3</sup> Πολλαπλασιάζοντας με την ποσότητα του άρθρου: 18,14 x 51.500,00 = 934.210,00 €. Κατόπιν των ανωτέρω αβάσιμος τυγχάνει ο ισχυρισμός και σε κάθε περίπτωση άνευ ερείσματος στη διακήρυξη, που αποτελεί το ειδικό κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, ότι εν προκειμένω θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη και οι παρακάτω παράγοντες που διαμορφώνουν το κόστος των μεταφορικών: α. κόστος λιπαντικών β. κόστος ελαστικών γ. κόστος τελών κυκλοφορίας και ασφάλειες δ. κόστος απόσβεσης καθώς σύμφωνα με την απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ Δ1/α/ο/6/74/4. 7. 1994 (ΦΕΚ 538 Β71994), προκύπτει ότι η δαπάνη για τους ως άνω παράγοντες για τα φορτηγά αυτοκίνητα ... ανέρχεται στο 35% περίπου του αθροίσματος της δαπάνης κόστους οδηγού και κόστους καυσίμου. Και τούτο διότι αφενός μεν τα η ως άνω επικαλούμενη ΥΑ καταλαμβάνει μόνο τα έργα οδοποιίας και επομένως η προβλεπόμενη στο ΑΤ 1 του Τιμολογίου Μελέτης εργασία, κατατασσόμενη σε κωδικό αναθεώρησης ..., (ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΡΓΑ) δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της, ενώ στο άρθρο ... της ΥΑ Πλήρωσις φατνών (ανά m<sup>3</sup> πλήρων δια συλλεκτών κροκαλών φατνών), ουδόλως προβλέπεται σχετική υποχρέωση. Σε κάθε δε περίπτωση ουδόλως ο οικονομικός φορέας μπορεί ν' αποκλειστεί για λόγο που δεν προβλέπεται από τη διακήρυξη.

38. Επειδή, αναφορικά με τον λόγο της προσφυγής που αφορά τον παρεμβαίνοντα, σημειώνονται τα ακόλουθα: Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, η αναθέτουσα αρχή έκρινε, κατά τεκμήριο, την προσφορά, μεταξύ άλλων του ως άνω οικονομικού φορέα, ως ασυνήθιστα χαμηλή, αξιολογώντας την υπό το πρίσμα του άρθρου 88 Ν.4412/2016, ως τροποποιημένο ισχύει και το αντίστοιχο άρθρο 4.1 της διακήρυξης, τα οποία εισάγουν (μαχητό) τεκμήριο περί της ύπαρξης ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς στην περίπτωση κατά την οποία το ποσοστό έκπτωσης μιας προσφοράς υπερβαίνει κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες τον μέσο όρο έκπτωσης των λοιπών προσφορών. Κατόπιν σχετικής προσκλήσεως της αναθέτουσας αρχής, ο παρεμβαίνων οικονομικός φορέας υπέβαλε στην προβλεπόμενη προθεσμία την αιτιολόγηση της προσφοράς του, ως φέρων το βάρος ανατροπής του εκ του Νόμου τιθέμενου μαχητού τεκμηρίου, σύμφωνα με το οποίο η προσφορά του θεωρείται *prima facie* ασυνήθιστα χαμηλή. Προς τούτο, ο ίδιος επέλεξε να αιτιολογήσει την προσφορά του ακολουθώντας τα επιμέρους κονδύλια της κατηγορίας άμεσα και έμμεσα έξοδα της εγκυκλίου 9/2017. Πλέον συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αιτιολόγησης της προσφοράς του παρεμβαίνοντος αναφορικά με το κονδύλι ... του άμεσου κόστους του Τιμολογίου Μελέτης (γεωύφασμα διαχωρισμού) με προυπολογιζόμενη τιμή 1,60/m<sup>2</sup> ευρώ, ο παρεμβαίνων προσφέρει ποσό 0,69/m<sup>2</sup>, προσκομίζοντας σχετικά την από 25-10-2021 προσφορά της εταιρείας .... Πλην, όμως, η εν λόγω προσφορά, σύμφωνα με τα ρητώς αναγραφόμενα σε αυτήν, έχει συγκεκριμένη διάρκεια και ειδικότερα, διάρκεια ενός μηνός («[...]Η προσφορά αυτή ισχύει μέχρι – *This offer is valid till: 25/11/2021*[...]»). Συνεπώς, με το ανωτέρω περιεχόμενο η ως άνω προσφορά της εταιρείας ... δεν αρκεί για να αιτιολογήσει/ανατρέψει το τεκμήριο της ύπαρξης στη συγκεκριμένη περίπτωση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς αφού δεν προκύπτει άνευ ουδεμίας αμφιβολίας ότι αυτή πράγματι ήταν η τιμή κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής της προσφοράς, η οποία θα παραμείνει σταθερή και αμετάβλητη καθ' όλη τη διάρκεια του έργου. Το αυτό ισχύει αναφορικά και με την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος για το κονδύλι ... του



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

άμεσου κόστους του Τιμολογίου (προμήθεια συρματοκιβωτίων) προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2,40 ευρώ/kg, όπου σχετικά προσκόμισε την από 18-10-2021 προσφορά της εταιρείας ..., για ποσό 1,36 ευρώ/kg, η οποία έχει χρονική ισχύ μέχρι 30-11-2021. Και στην περίπτωση αυτή, ως ακριβώς ανωτέρω, με το ανωτέρω περιεχόμενο η ως άνω προσφορά της εταιρείας ... δεν αρκεί για να αιτιολογήσει/ανατρέψει το τεκμήριο της ύπαρξης στη συγκεκριμένη περίπτωση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς αφού δεν προκύπτει άνευ ουδεμίας αμφιβολίας ότι αυτή πράγματι ήταν η τιμή κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής της προσφοράς, η οποία θα παραμείνει σταθερή και αμετάβλητη καθ'όλη τη διάρκεια του έργου. Κατόπιν των ανωτέρω εσφαλμένως, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, η αναθέτουσα αρχή δέχθηκε την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, χωρίς, τουλάχιστον να διευκρινίσει τα ανωτέρω κρίσιμα στοιχεία και παρά το γεγονός ότι τα ανωτέρω δεν συνιστούν επαρκή αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος. Αναφορικά δε με τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, εν προκειμένω ισχύει ότι και ανωτέρω εκτέθηκε υπό σκέψη 31 σε σχέση με τους όμοιους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής για την αιτιολόγηση της προσφοράς του έτερου συμμετέχοντος οικονομικού φορέα (...). Περαιτέρω, αναφορικά με την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος για τα είδη με ... και ... του άμεσου κόστους του Τιμολογίου Μελέτης, ο παρεμβαίνων προσκόμισε την από 2-10-2021 προσφορά της εταιρείας ..... Σχετικά με την ως άνω αιτιολόγηση, αορίστως, αναποδεικτως και άνευ ερείσματος στα έγγραφα της σύμβασης επικαλείται ο προσφεύγων ότι στις τιμές μονάδας δεν περιλαμβάνεται το κόστος ασφάλισης του προσωπικού και τούτο διότι, αφενός μεν, σύμφωνα με τους γενικούς όρους του Τιμολογίου Μελέτης *«με τις τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου προκύπτει το προϋπολογιζόμενο άμεσο κόστος του Έργου, δηλαδή το συνολικό κόστος των επί μέρους εργασιών ή λειτουργιών, οι οποίες συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο του Έργου. Στις τιμές μονάδος αυτές, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, περιλαμβάνονται τα κάτωθι:[...]1.6 Τα πάσης φύσεως ασφάλιστρα για το προσωπικό του Έργου[...]*», αφετέρου δε, διότι ο παρεμβαίνων ρητώς αναφέρει στην αιτιολόγησή του, κεφάλαιο «άμεσο

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

κόστος» σελ. 6 ότι «Σε όλες τις τιμές μονάδος συμπεριλαμβάνεται το κόστος ασφάλισης του προσωπικού», ενώ, ο προσφεύγων ουδόλως αποδεικνύει τον ισχυρισμό του επικαλούμενος συγκεκριμένα περιστατικά, προβαίνοντας και σε σχετικούς υπολογισμούς.

39. Επειδή, ακόμη, ο παρεμβαίνων, σε ο,τι αφορά την αιτιολόγηση του έμμεσου κόστους της προσφοράς του και ειδικότερα τα κονδύλια A1-A3, A6-A7, A13-A14 της Εγκυκλίου και τα αντίστοιχα του Τιμολογίου Μελέτης (βλ. ανωτέρω), δηλώνει ότι το κόστος είναι μηδενικό. Ειδικότερα, για το κονδύλι A1, το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,05, κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 2.371,68 €, (4.743.352,60 € x 0,05%) ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Για το κονδύλι A2 το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,20 ευρώ κι, επομένως, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 9.486,71 € (4.743.352,60 € x 0,20%), ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Ακόμη, για το κονδύλι A3, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,05 κι, επομένως, το προτεινόμενο κόστος από την Εγκύκλιο είναι 2.371,68 € (4.743.352,60 € x 0,05%), το υπολογισθέν κόστος από τον παρεμβαίνοντα είναι 0,00 €. Επίσης, για το κονδύλι A6, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,05, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 2.371,68 € (4.743.352,60 € x 0,05%), ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Για το κονδύλι A7, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,02, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 948,67 € (4.743.352,60 € x 0,02%), ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00. Για το κονδύλι A13, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,08, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 3.794,68 € (4.743.352,60 € x 0,08%), ενώ το υπολογισθέν από τον προσφεύγοντα κόστος είναι 0,00 €. Για το κονδύλι A14, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,70, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 33.203,47 €, (4.743.352,60 € x 0,70%), ενώ το

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, παρά την πρόβλεψη μηδενικού κόστους, κατ'απόκλιση των προβλεπόμενων/προτεινόμενων από την Εγκύκλιο ποσών, ο παρεμβαίνων ουδόλως αιτιολόγησε αυτά, ενώ ο ίδιος επέλεξε τη μεθοδολογία της Εγκυκλίου προς αιτιολόγηση των ποσών και παραταύτα δεν παρέθεσε κι επεξήγησε τις ειδικές συνθήκες που του επέτρεψαν να προβεί ως ανωτέρω σε μηδενική προσφορά. Εσφαλμένως, λοιπόν, και χωρίς καμία αιτιολογία, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντος οι οποίοι προβάλλονται εν πρώτοις με την παρέμβαση ότι (α) και τα δύο μέλη της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών έχουν εργοταξιακές εγκαταστάσεις με αποθηκευτικούς χώρους στην ευρύτερη περιοχή της ..., πλησίον του Έργου (β) ο υπεργολάβος χωματουργικών έχει εδρα στο ... της ... κι, επομένως, συντρέχουν όλες οι ειδικές συνθήκες για τη εκτέλεση του έργου, αλυσιτελώς προβάλλονται ενώπιον της ΑΕΠΠ καθώς θα έπρεπε να έχουν εκτεθεί κατά την αιτιολόγηση της προσφοράς, ενώ η ΑΕΠΠ δεν μπορεί, καθ'υπέρβαση της εξουσίας της να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή στην καταρχήν αξιολόγηση της αιτιολόγησης. Επίσης, αβάσιμοι και άνευ ερείσματος στη διακήρυξη τυγχάνουν οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντα ότι τα κονδύλια Α1 -Α3 δεν απαιτούνται από τα έγγραφα της σύμβασης καθώς αφενός μεν ρητώς προβλέπονται με αντίστοιχη αρίθμηση στο Τιμολόγιο Μελέτης κι, επιπλέον στην Ε.Σ.Υ προβλέπονται τα ακόλουθα: *«Επίσης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος με δαπάνες του να εξασφαλίσει τους αναγκαίους χώρους εργοταξιακών εγκαταστάσεων»* (παρ. 18.7), *«Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να προβεί στην αναζήτηση, κατάληψη και διευθέτηση των κατάλληλων" χώρων στην άμεση περιοχή του έργου για την εγκατάσταση των εργοταξίων »* (παρ. 24.1), *«Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να εκτελέσει με δαπάνες του όλα τα έργα που θα απαιτηθούν για τη διαμόρφωση των εργοταξίων και για τις προσπελάσεις προς τους χώρους αυτούς»* (παρ. 24.2).

40.Επειδή, ακόμη, για το κονδύλι Α4, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,75, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 35.575,14 €, ο παρεμβαίνων υπολογίζει

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

κόστος 1.000, το οποίο, ως διευκρινίζει αφορά την τοποθέτηση πινακίδας έργου. Περαιτέρω, με την παρέμβασή του ισχυρίζεται ότι το κόστος αυτό δεν απαιτείται και σε κάθε περίπτωση ο υπεργολάβος χωματουργικών έχει κοντά την έδρα του. Πλην, όμως, τα ανωτέρω δεν αρκούν για την πλήρη αιτιολόγηση του κονδυλίου καθώς αφενός μεν το εν λόγω κονδύλι ρητώς προβλέπεται και μάλιστα με αντίστοιχη αρίθμηση με αυτήν της Εγκυκλίου στο Τιμολόγιο Μελέτης («*Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης*»), αφετέρου, περιλαμβάνει κάθε είδους εξοπλισμό για τη λειτουργική ετοιμότητα του τιμολογίου κι, επιπλέον ο ισχυρισμός για την εγγύτητα των εγκαταστάσεων του υπεργολάβου δεν υποβλήθηκε στην αιτιολόγηση, ώστε ν'αξιολογηθεί αναλόγως από την αναθέτουσα αρχή, αλλά προβάλλεται εν πρώτοις ενώπιον της ΑΕΠΠ.

41. Επειδή, για την αιτιολόγηση του κονδυλίου Α12 του έμμεσου κόστους της προσφοράς σε σχέση με την ασφάλιση του έργου, ο παρεμβαίνων προσκόμισε την από 1-11-2021 προσφορά της e-insure. Πλην, όμως, η εν λόγω προσφορά, όπως ρητώς προκύπτει από το περιεχόμενό της, έχει ισχύ για έναν μήνα, γεγονός που αποδεικνύει την προσωρινότητά της και δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες σχετικά με το αν το προσφερόμενο ποσό για την ασφάλιση του έργου είναι το αναφερόμενο ή αυτό εξαρτάται από μελλοντικά και αβέβαια γεγονότα. Σημειωτέον ότι το προσφερόμενο ποσό είναι 11.500 ευρώ, έναντι του προτεινόμενου των 23.716, 76 ευρώ κατά την Εγκύκλιο, η οποία προβλέπει ποσοστό κόστους 0,50%. Συνεπώς, το εν λόγω ασφαλιστήριο, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, δεν παρέχει επαρκή αιτιολόγηση του ασυνήθιστα χαμηλού της προσφοράς.

42. Επειδή, σχετικά με το κονδύλι Α9 αναφορικά με τις δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας / Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας, όπου το υπολογισθέν κόστος από τον παρεμβαίνοντα είναι 0,00 €, αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι δεν έχει παρασχεθεί καμία διευκρίνηση και τούτο διότι στο έγγραφο αιτιολογική έκθεση της

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

αιτιολόγησης και συγκεκριμένη στο κεφάλαιο του έμμεσου κόστους διευκρινίζεται ότι : «*Ιδιαίτερη δαπάνη για την συμπλήρωση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφαλείας και Υγείας (ΣΑΥ/ΦΑΥ) και του Μητρώου του Έργου, δεν έχει συμπεριληφθεί, καθώς θα συνταχθούν από την ομάδα των μηχανικών που θα εργαστεί στο έργο σε συνεργασία με τα αντίστοιχα τμήματα της έδρας*». Ακόμη επαρκώς αιτιολογημένα είναι τα κονδύλια Α5 και Α12 του έμμεσου κόστους, όπου αναλυτικά ο παρεμβαίνων αναγράφει ποιο είναι το κόστος, πώς υπολογίστηκε και σε τί αντιστοιχεί.

43. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω το προτεινόμενο έμμεσο κόστος για τα κονδύλια του κεφαλαίου Α-ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ της Εγκυκλίου ανέρχεται σε ποσό 185.333,33 €, ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος ανέρχεται σε ποσό 62.615,67 €, εκ των οποίων μόνο το ποσό των 1.000€ , που αντιστοιχεί στο κονδύλι Α5 και των 9.940,08 €, που αντιστοιχεί στο κονδύλι Α12, παρίστανται αιτιολογημένα, ενώ το υπόλοιπο ποσό δεν αιτιολογείται, σύμφωνα με όσα αναλυτικά παραπάνω εκτέθηκαν.

44. Επειδή, αναφορικά με τα κάτωθι κονδύλια του δεύτερου μέρους του έμμεσου κόστους, ο παρεμβαίνων υπολογίζει μηδενικό κόστος: Ειδικότερα, για το κονδύλι Β5, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,60, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 28.460,12 €, (4.743.352,60 € χ0,60%), ο παρεμβαίνων υπολογίζει κόστος 0,00 €. Για το κονδύλι Β6, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,30, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 14.230,06 €, (4.743.352,60 € χ0,30%) το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Για το κονδύλι Β7, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,20, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 9.486,71 €, (4.743.352,60 € χ0,20%) το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Επειδή, για το κονδύλι Β8, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 0,25, το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 11.858,38 €, (4.743.352,60 € χ0,25%) ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 0,00 €. Για το κονδύλι Β9, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

0,80, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 37.946,82, (4.743.352,60 € χ0,80%) το υπολογισθέν κόστος από τον παρεμβαίνοντα είναι 0,00. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, παρά την πρόβλεψη μηδενικού κόστους, κατ'απόκλιση των προβλεπόμενων/προτεινόμενων από την Εγκύκλιο ποσών, ο παρεμβαίνων ουδόλως αιτιολόγησε αυτά, ενώ ο ίδιος επέλεξε τη μεθοδολογία της Εγκυκλίου προς αιτιολόγηση των ποσών και παραταύτα δεν παρέθεσε κι επεξήγησε τις ειδικές συνθήκες που του επέτρεψαν να προβεί στην ανωτέρω προσφορά. Εσφαλμένως, λοιπόν, και χωρίς καμία αιτιολογία, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την αιτιολόγηση της προσφοράς του παρεμβαίνοντος. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντος οι οποίοι προβάλλονται εν πρώτοις με την παρέμβαση ότι (α) και τα δύο μέλη της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών έχουν εργοταξιακές εγκαταστάσεις με αποθηκευτικούς χώρους στην ευρύτερη περιοχή της ..., πλησίον του Έργου (β) ο υπεργολάβος χωματοουργικών έχει έδρα στο ... της ... κι, επομένως, συντρέχουν όλες οι ειδικές συνθήκες για τη εκτέλεση του έργου, αλυσιτελώς προβάλλονται ενώπιον της ΑΕΠΠ καθώς θα έπρεπε να έχουν εκτεθεί κατά την αιτιολόγηση της προσφοράς, ενώ η ΑΕΠΠ δεν μπορεί, καθ'υπέρβαση της εξουσίας της να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή στην καταρχήν αξιολόγηση της αιτιολόγησης. Επίσης, αβάσιμοι και άνευ ερείσματος στη διακήρυξη τυγχάνουν οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντα ότι τα παραπάνω κονδύλια δεν απαιτούνται από τα έγγραφα της σύμβασης καθώς αυτά ρητώς προβλέπονται με αντίστοιχη αρίθμηση στο Τιμολόγιο Μελέτης.

45. Επειδή, σε σχέση με το κονδύλι Β2. Προσωπικό γενικής επιστασίας και διοίκησης Αναδόχου, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 4,00, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 189.734,10 €, ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος είναι 106.200,00 €, σημειώνονται τα ακόλουθα: ο παρεμβαίνων στην αιτιολόγησή του δηλώνει ότι θα απασχοληθούν 2 άτομα, ήτοι: 1. Προϊστάμενος Εργοτ. – Μηχανικός Έργου 2 Τοπογράφος – Εργοδηγός, όπου ο πρώτος θα έχει κόστος/μήνα 1500 ευρώ και ο δεύτερος 1200 ευρώ.

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

Ωστόσο, δεδομένου του τρόπου παράθεσης του συγκεκριμένου κόστους ως ενιαία τιμή χωρίς ανάλυση του επιμέρους κόστους αυτής, ήτοι ποιο μέρος αντιστοιχεί στις αποδοχές, κόστος ασφάλισης, τυχόν δώρα κλπ, δεν προκύπτει η συμμόρφωση ή μη του συμμετέχοντος με τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, ιδίως δε σε ότι αφορά την τήρηση της ασφαλιστικής νομοθεσίας, την καταβολή δώρων (Χριστουγέννων και Πάσχα) και επιδόματος αδείας, τις οποίες κατά τους ειδικότερους όρους των άρθρων 4.1, 7.2 της διακήρυξης και 38.5 της Ε.Σ.Υ υποχρεούται επί ποινή αποκλεισμού να τηρεί ο συμμετέχων. Σε περίπτωση δε που αποδειχθεί ότι παραβιάζονται οι ως άνω διατάξεις η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, σύμφωνα με το Νόμο (άρθρο 88 Ν.4412/2016) και τη διακήρυξη (άρθρο 4.1) ν'απορρίψει την αιτιολόγηση, επομένως και την προσφορά του συμμετέχοντος, κατά δεσμία αρμοδιότητα. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή εσφαλμένως εκανε δεκτή την ως άνω προσφορά χωρίς να έχουν διευκρινιστεί τα ανωτέρω ζητήματα νομιμότητας της προσφοράς του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα, αλλά όφειλε να προβεί σε περαιτέρω διάλογο μαζί του, ζητώντας, επιπλέον, διευκρινίσεις, ως άλλωστε προβλέπεται και οφείλει (βλ. άρθρο 88 Ν.4412/2016). μέχρι την πλήρη διαφώτιση της υπόθεσης

46. Επειδή, για το κονδύλι Β10, όπου το προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο είναι 2,20, άρα το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο :  $104.353,76 \text{ €}$ ,  $(4.743.352,60 \times 2,20\%)$  το υπολογισθέν κόστος από τον παρεμβαίνοντα είναι 78.351,19, το οποίο αναφέρει στην αιτιολόγηση ότι υπολόγισε ως ποσοστό 2% επί της αξίας της σύμβασης. Πλην, όμως, από τον υπολογισμό  $4.743.352,60 \times 2\% \text{ €}$ , ήτοι την προυπολογισθείσα αξία της σύμβασης προ ΓΕ&ΟΕ, που αποτελεί τη βάση υπολογισμού όλων των κονδυλίων, προκύπτει ποσό 94.867,052 ευρώ. Οπότε, εν προκειμένω, προκύπτει ασάφεια της προσφοράς, η οποία παραταύτα άνευ ουδεμίας αιτιολόγησης έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή.

46. Επειδή, σε σχέση με τα κονδύλια Β3 και Β4 όπου προβλέπεται μηδενικό κόστος, ο παρεμβαίνων αναφέρει στο έγγραφο αιτιολογική έκθεση της αιτιολόγησής του και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο έμμεσο κόστος ότι:

## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

*«Βοηθητικά στο προσωπικό αυτό σε θέματα νομικά, περιβαλλοντικά, τεχνικά και συμβατικά λειτουργεί και το προσωπικό των αντίστοιχων τμημάτων της επιχειρησής μας [...] κι, επομένως αβάσιμοι τυγχάνουν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα ότι το παραπάνω κόστος είναι ανατιολόγητο.*

47. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω έμμεσο κόστος της προσφοράς του παρεμβαίνοντος αναφορικά με το κεφάλαιο Β-ΧΡΟΝΙΚΩΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ, ως προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο ανέρχεται σε ποσό 443.503,47 €, ενώ το υπολογισθέν από τον ίδιο κόστος ανέρχεται σε ποσό 184.551,19 €. Δικαιολογημένη δε παρίσταται η αιτιολόγηση μόνο για τα κονδύλια Β3, Β4, τα οποία σε κάθε περίπτωση αφορούν μηδενική προσφορά.

48. Επειδή, συνεπώς το κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο για τα κονδύλια των κεφαλαίων Α+Β του έμμεσου κόστους ανέρχεται σε ποσό 628.836,80 €, ενώ το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα κόστος ανέρχεται σε ποσό 247.166,86 €, εκ του οποίου μεμονωμένα κονδύλια είναι επαρκώς αιτιολογημένα (βλ. σκέψεις 43 και 47), προκύπτει διαφορά 381.669,94 €, που σε κάθε περίπτωση υπερκαλύπτει το προσδοκώμενο κέρδος της ένωσης ....., που ανέρχεται σε ποσό 178.905,14 ευρώ, σύμφωνα με την αιτιολόγησή της (βλ. αιτιολογική έκθεση : «[...] Αν στο σύνολο του Άμεσου Κόστους 3.165.700.00€ και Έμμεσου Κόστους 247.167,58 προστεθεί και το εργολαβικό όφελος περίπου 5,24% προκύπτει η τελική προσφορά τιμής των Εταιρειών μας για τη δαπάνη του Έργου των 3.591.772,72 προ απολογιστικών, αναθεώρησης και ΦΠΑ[...]» και αρκεί, άνευ άλλου τινός, για να καταστήσει ζημιολόγο και, συνεπώς, απορριπτέα την προσφορά της

48. Επειδή, εν προκειμένω ισχύουν όσα ανωτέρω εκτέθηκαν υπό σκέψη 36 αναφορικά με τους όμοιους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής και για τους δύο συμμετέχοντες οικονομικούς εταιρείες .... και τον παρεμβαίνοντα.

49. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η αιτιολόγηση της προσβαλλομένης πάσχει από πλημμέλεια και τούτο διότι: (α) η αναθέτουσα αρχή έλαβε ως δεδομένο το ζητούμενο, ήτοι δέχθηκε την αιτιολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα .... χωρίς να εξετάσει τα επιμέρους στοιχεία αυτής κατά την προτεινόμενη μεθοδολογία και ανάλυση, δεχόμενη με αόριστη αιτιολογία



## Αριθμός Απόφασης: 205/2022

ότι αυτή διαθέτει όλα τα απαιτούμενα κατά το Νόμο στοιχεία, χωρίς να τα αναλύει κι επεξηγεί, πολλώ μάλλον ενώ αυτά αμφισβητούνται από έτερο συμμετέχοντα στη διαδικασία (β) Περαιτέρω δε αρκέστηκε στο γεγονός ότι για την ανάλυση της αιτιολόγησής του ο συμμετέχων στηρίχθηκε στη Εγκύκλιο, η οποία δεν προβλέπει δεσμευτικές προτάσεις για το κόστος («[...]Τα διαλαμβανόμενα στην Εγκύκλιο αυτή, που επικαλείται η προσφεύγουσα, δεν είναι δεσμευτικά αλλά όπως αναφέρεται και υπογραμμίζεται στο σώμα της Εγκυκλίου, πρόκειται για μια πρώτη αδρή προσέγγιση για την κατανομή των επιμέρους ποσοστών του έμμεσου κόστους του έργου, δηλαδή των Γενικών Εξόδων και ενός εύλογου προσδοκώμενου Εργολαβικού Οφέλους (ΓΕ & ΟΕ) και κατ' ουδένα τρόπο η Εγκύκλιος αυτή, υποκαθιστά την απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών του άρθρου 88 παρ.6 του Ν.4412/2016, η οποία πρόκειται να εκδοθεί για να προσδιορίσει επακριβώς τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών. Μέχρι τότε, το μοναδικό εργαλείο που διαθέτουν οι αναθέτουσες αρχές είναι τα αναφερόμενα στο αρθ. 88 παρ. 2 του Ν.4412/2016, με βάση τα οποία η Επιτροπή Διαγωνισμού συνέταξε το πρακτικό της και εξέτασε τόσο τις εξηγήσεις των δύο οικονομικών φορέων όσο και τα αναπτυσσόμενα στην παρούσα προσφυγή»), αγνοώντας, όμως, συγχρόνως το γεγονός ότι, εφόσον ο συμμετέχων επέλεξε να αιτιολογήσει την προσφορά του με βάση τα παραπάνω στοιχεία της Εγκυκλίου όφειλε να αιτιολογήσει ειδικώς κι εμπειριστατωμένα την απόκλιση από αυτά με βάση τις προσωπικές του περιστάσεις, ιδιότητες κλπ που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση, κάτι που, ωστόσο, ουδόλως έπραξε εν προκειμένω (γ) Ακόμη δε πέραν του παντελώς αναιτιολόγητου ορισμένων κονδυλίων, η αναθέτουσα αρχή αγνόησε το γεγονός ότι ορισμένα από τα κονδύλια έχρηζαν περαιτέρω διευκρίνησης γεγονός που έπρεπε να οδηγήσει σε περαιτέρω διάλογο με τον συμμετέχοντα έως ότου αυτά διαφωτιστούν, καθώς αυτό είναι το πραγματικό νόημα της υπό κρίση διαδικασίας που καθιερώνει το άρθρο 88 Ν.4412/2016, που επιβάλλει τον διαρκή διάλογο της αναθέτουσας αρχής με τον προσφεύγοντα ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία αφενός μεν σχετικά με τη νομιμότητα της προσφοράς όπως π.χ εν προκειμένω με τα ανακύπτοντα ζητήματα ενδεχόμενης παραβίασης εργατικής νομοθεσίας και περαιτέρω για

## **Αριθμός Απόφασης: 205/2022**

τη διαπίστωση της πραγματικής ικανότητάς του συμμετέχοντος να εκτελέσει το έργο χωρίς να προκύπτει ζημία του που θα θέσει σε διακινδύνευση το έργο αυτό καθ' εαυτό. Συνεπώς, ο παρών λόγος της προσφυγής περί ελλιπούς, άλλως πλημμελούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης και κατ' επέκταση εσφαλμένης αποδοχής της προσφοράς του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα πρέπει να γίνει δεκτός.

50. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και ν'απορριφθεί η παρέμβαση.

51. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη κατά το σκέλος αυτής που αφορά την αποδοχή των αιτιολογήσεων των οικονομικών φορέων «...» και «...».

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 26-1-2022 και εκδόθηκε στις 10-2-2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**